

szamos valtozas
A) 111.
273-275
1938
1.7-95.
18147.
Taxa postală plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. PTT No. 1.012/1934.

MAGYAR LAPOK

Primredactor și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

VII. — 273. (1715) Oradea, 1938. jan. 1.

Primcolaborator: **dr. Gyáriás Elemér**

Ujévi napiparancsot intézett a király a hadsereghez

Öfelsége kimondhatatlan szeretetéről és gondoskodásáról biztosítja katonáit

Bucuresti. Saját tud. Ujév alkalmával a király napiparancsot intézett a hadsereghez.

Biztosítja a hadsereget, hogy az ujév beköszöntésekor első gondja ismét feléje irányul és lelke mélyéből áradó szeretettel és bizalommal kíván harcosainak boldog új esztendőt. Hangsúlyozza a hadsereg mindenekelőtt való jelentőségét és kifejezi azt az óhaját, hogy miként ő kimondhatatlan szeretettel, gondossággal és bizalommal van a hadsereg iránt, úgy a hadsereg is hasonló érzéseket tápláljon legfőbb parancsnoka iránt.

— Az 1938-ik év, — folytatja a király napiparancsa, — új lépést jelentsen előre a honvédelem megerősítésében. Munka, fegy-

lem, hűség, ime azok az erények, amelyek fejlődését és megerősödését ebben az új esztendőben óhajtom.

Végül köszönetét fejezi ki az uralkodó a hadsereg minden tagjának a mult évben kifejtett munkájáért és kívánja, hogy az 1938-ik év a hadsereg lelki konszolidációjának eszendeje legyen.

Az uralkodó napiparancsot intézett a strajer szervezetekhez is, s ebben boldog üzeneteket kíván az ország ifjúságának, amely felé ő mindig különös szeretettel fordul, s amelyet ez alkalommal is felszólít, hogy az ország és a király iránti hűséggel és munkával teljesítsék öntudatosan kötelességeiket.

Goga kormánya együttműködést keres Jorgával és Argetoianuval

A nemzeti kereszténypárt programjának végrehajtása megkezdődött. — Elrendelték a megyei és városi közirányzatok felülvizsgálását. A parlamentet csak februárban oszlatják fel

Bucuresti. Saját tud. Armand Calinescu tegnap hosszas tárgyalásokat folytatott Jorgával, Goga pedig Argetoianuval. Ezekből következtetni lehet arra, hogy milyen együttműködésekkel igyekeznek a kormány erősödésére szert tenni. Calinescu átpártolásának példáját tegnap több nemzeti parasztpárti képviselő követte.

CALINESCU NEM ENGEDTE KICENZURÁZTATNI MIHALACHE VÁLASZLEVELET.

Bucuresti. Saját tud. Mihalache a sajtó előtt tett nyilatkozatban válaszolt Calinescu ismeretes levelére.

Calinescu — mondotta, — szükségesnek érezte, hogy igazolja árusítását, de persze a tett elkövetése után. A levél ugyanolyan erkölcsi magaslaton áll, mint az árusítás. Hazug, elferdítő és aljas.

Calinescu rendeletet adott ki, hogy a cenzura ne törölje Mihalache nyilatkozatát, amelyre egyben röviden válaszol. Nem óhajta vitatkozni és nem szándékozik szidalmakkal elhalmozni azt, akit tegnap még magasztalt. Ezzel önmagát kicsinyítené. Az ügyet ezzel lezárja.

KIUTASITJÁK A KÜLFÖLDI ALATTVALÓKAT.

Bucuresti. Saját tud. Goga tegnap este hét órákor kihallgatáson volt a királynál. Utána bevette az esküt az újabb kinevezett alminiszterektől. A lapok szerint a kormány el fogja rendelni az 1920. év óta elnyert román ál-

lampolgárságok felülvizsgálását. Egyes lapok szerint rendeltetvény készül, amely a külföldi útlevelekkel az országban tartózkodókat rövid határidőn belül a határokon túlra teszi.

SZIGORU INTÉZKEDÉSEK A KÖZPÉNZEK HÜTLÉN KEZELŐI ELLEN

Bucuresti. Saját tud. Az új kormány elrendelte az ország összes közigazgatási szervei ügykezelésének a felülvizsgálását. Calinescu tegnap megbízta a közigazgatási vezérfelügyelőket, hogy készítsenek jelentéseket az összes megyefőnökségek és polgármesteri hivatalok ügyviteléről. Különösen nagy súlyt fektet Calinescu a főváros közigazgatásának a felülvizsgálására. A közpénzek pazarlása kellő megtorlásban fog részesülni. Stefanescu vezérinspektort felhatalmazták, foganatosítsa az intézkedéseket a fővárosnál az összes nem kötelező kifizetések, segélyek, napidíjak, jutalmak, stb. beszüntetésére. A főváros új főpolgármestere valószínűleg Braescu ügyvéd lesz.

AZ IDEGEN ORVOSI ÉS GYÓGYSZERÉSZI OKLEVELEK FELÜLVIZGÁLÁSA.

Bucuresti. Saját tud. Banu egészségügyi miniszter a minisztertanács hozzájárulását kérte ahhoz, hogy a legutóbbi orvosi oklevélhamisításokkal kapcsolatban folyó bírósági vizsgálattal párhuzamosan, közigazgatásilag is felülvizsgálják az 1919 óta nosztrifikált idegen orvosi és gyógyszerései okleveleket.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik old. on.)

Az 1938-ik esztendő

írta: dr. Paál Árpád

Az egész földkerekségen minden nép és minden forgalmi viszony alkalmazkodik ahhoz az időszámításhoz, hogy a mostani január elsején új esztendő kezdődik, az 1938-ik. Van az ázsiai és afrikai népeknek is különféle időszámításuk, a mohamedán, a zsidó, a budhista vallásoknak is más-más évjelzésük, de ez mind csak az illetők életkörüre szorítkozó, s abban is inkább kegyeleti jelentőségű. Gyakorlatilag minden ilyen külön népalakulatnak is, mikor a más népalakulatokkal érintkezésbe lép, azt az időszámítást kell használnia, mely Krisztus születése után most már az 1938-ik esztendőt számlálja. A tudomány is, mikor a mult történelmébe mélyed, a Krisztus születése idejét veszi olyan metszőpontnak, mely a világ életfolyamatát mintegy kettéosztja, s Krisztus előtti és Krisztus utáni korokat különböztet meg. A Krisztus előtti korban ott volt nagy világalakulatként a római birodalom, melynek Róma város alapításától kezdődött az időszámítás. De ez a büszke időszámítás is elhalványult, beleolvadt a Krisztus előtti kor általánosabb időjelzésébe, s nem maradt meg a világ élete folyása meghatározójának.

Tehát mikor leírjuk, vagy kimondjuk „az 1938-ik esztendő” szavát, ebben nemcsak új esztendőt jelzünk, hanem valami óriási kultúr-történelmi fordulat megszokását folytatjuk. Nincs is ebben a szokásfolyamat továbbvitelében semmi különös öntudatosságunk. Pedig tulajdonképpen azt írjuk és azt mondjuk „az 1938-ik esztendő” szavával, hogy az emberiség egész világtudata elismerte Krisztust az idők fölötti urnak. A világ élete úgy anyagi, mint szellemi vonatkozásban, úgy keresztények, mint nem-keresztények között meg kellett hogy egyezzen Krisztus születésének időrendező, új világtörténelmi kort formáló jelentőségében. Az anyagi életben eszerint kell, hogy nyilvánítsák a kötelezettségek és jogok időhatárait, a kezdeteket és lejáratokat; még a tőzsdéknek is eszerint kell számolniok, sőt a Krisztustagadó szovjetrendszernek is eszerint kell külföldi kereskedelmi szállításait és aranyváltására irányuló igényléseit előjegyeznie és végrehajtania. A szellemi életben is ezt az időszámítást kell a világnak követnie, ha emlékezni, vagy jövőbe nézni akar; ha új eszmefordulatok támadásáról, vagy régi elmúltáról tudomást akar szerezni; vagy a világ különböző pontjain a népek lelke egymást megérteni akarja.

Tehát így, az időszámításban megvan már valami óriási, egész világra kiterjedő emberi egység, mely önkéntelenül Krisztushoz alkalmazkodik. Ugy a keresztény, mint a nem-keresztény világ az időszámításnak, tehát az élet legnagyobb külső keretének a kifejezésében egységesen keresztény szabályokhoz tartja magát. Anélkül zavar lenne a földi élet minden vonatkozásában. Lehetnek egyes népeknek és egyes nemkeresztény világrészleteknek saját külön időszámításuk, de ezek csak a saját emlékeik és jövőérezéseik kifejezésére valók, miket mások tudomásul csak úgy vehetnek, ha átfordítják azokat a keresztény időszámítás szerinti gondolkodásra. Mintegy jelkép ez a közös emberi tudattá vált keresztény időszámítás, hogy ami a népek különböző gondolkodását és sajátosságait egybefoglalhatja, azt mind a keresztény kultúra mindent áthidaló, minden fölött magaslatná váló egységében lehet megta-

léni. De jelkép másrészt arra nézve is, hogy az az összefoglaló magaslát nem elflíttja, nem megsemmisítője a más népek különös sajátosságainak, hanem kiegyenlítője és közvetítője ezeknek a különös sajátosságú életviteleknek.

Miért vagyunk még attól, hogy ilyen nagy egybefoglalások az élet minden irányában és minden nép javára hatni tudjanak. De van már olyan külsőség, itt van a világ idősámítása is, mely a nagy egybefoglalás tényét jelzi, s annak további lehetőségét már magában foglalja. A külső látszatokból a befelé ható valóságok területére is megvan a természetés átmenet, az útkeresések és egymásra találások egyre növekvő sokfélesége. Csak éppen a kereszténység eszmekörébe való mind öntudatosabb elmélyülés kell hozzá, s a gyakorlati életben annak a keresztényvitele, hogy minden tettünk és munkánk összhangban álljon a kereszténység tanításával.

Ma még ott vagyunk, hogy ennek a keresztény eszmekörnek az értelmezésében is sok az eltérő, sőt egymással ellenséges felfogás. Sokan igen elvont és tudományos magaslátba helyezik a keresztény irányelveket, pedig Jézus azt az egyszerű gondolkozásiak, a gyermekek, s a hozzájuk hasonló gyermeklelkűek világaként hírdette. A Jézus egyszerűségétől való eltérés sok elfogultságot, sok megmemértést tud támasztani. Innen való a legősibb ellentét a keresztény eszmekör értelmezésében. A másik abban van, hogy egyes népek a maguk külön kiváltságának és felsőbbségének akarnak tekinteni a kereszténységet. Holott Jézus azt mondta: „Elmenvén tanítsatok meg minden népeket.” Az apostolok éppen a zsidó nép köréből való kiszabadítással tették a kereszténységet minden népek vallásává. A középkor is ez irányban fejlesztette ki a kereszténység elterjedését.

Csak a legújabb kor kezdte ki ezt a fejlődést úgy, hogy a „sötét középkor” aláminősítésével mintegy elijeszteni akarta a kereszténységtől az emberiséget. Pedig minden nemesebb erkölcsi felfogás, minden emberszeretőbb művelődés, minden alázatosság az uriaságban, s minden uriaság az alázatosságban ebből a „sötét” középkorból való. Az irodalom, művészet akkor kapott csak olyan tartalmat, mely ma is az egész emberiségnek tanulság és lélekemelőkedés; a földművelés akkor lett a legeg-

yszerűbb néprétegek állandó kenyérkeresete, s az ipar és kereskedelem akkor lett városformáló szerves társadalmi erő. E „sötét” középkor nélkül ma nem volna meg az emberi társadalom igazi megalapozása.

Az újkor és különösen a legújabb kor e megalapozásra, erre a keresztény emberi tevékenységre csak inkább megosztásokat hozott. Ezekből a megosztásokból állott elő a keresztény népek között is az a sok ellentét, mely a nyelvi és nemzeti különbségeket is szembenálló hiúságok kiélezésévé tette. Holott ezek a különbségek Istentől jött adományok a népek számára. Most már a kereszténység e különbségek szerint is ellentétes megosztásokat kapott, s bár a világháború utáni lélekviszáltság a népeket megrázóbban fordította a kereszténység keresése felé, azért e keresésben még megmaradt a különböző népek egymás elleni elfogultsága, sőt a kereszténység hangsúlyával is erőt akar az elfogultságoknak adni.

Azonban éppen a kereszténység mind erősebb hangsúlyozása kell hogy elhozza erre a megosztásra is a gyógyító visszahatásokat, a megmondolásokat. A kereszténység mind erősebb hangsúlyozása közös felismerést kell hogy támaszon minden nép között, mely a kereszténységet nemcsak szóval, de szívvel is akarja vallani. A közös fölismerés abban lesz, hogy a kereszténység a népek természetes különbségeit nem megsemmisíteni akarja, hanem éppen e

„Magyar Uriasszonyok Lapja” Szépirodalom. Művészet. Divat.

Modern kézimunka és gyermeklap mellett megjelenik havonta háromszor.

Komoly érdeklődők kérjenek a legszebb magyar folyóiratból ingyenes mutatóványszámot. Ha három példányos mutatóványszámot küldenek, 9 lei értékű postabélyeg beküldését kérem.

Megrendelési hely: **TÖRÖK JANOS, Oradea, Gásuja postája Nr. 47.**

különbségeken át belső fejlődéseket akar, s így mindeniknek nagy tökéletesebülést. Olyan magaslatra érkezést, ahol közös szellemi és anyagi színvonalra jutás állapota áll elő éppen azért, mert minden népi különbség a maga módján és maga erejéből tökéletessé tudott lenni. A különbségek egészséges és természetes tagzódása az, amiben a keresztény világtársadalom a maga egymást támogató szerveztségét és életelenségét megtalálhatja. Az egyes népijegyek sajtószertű kifejlődése nélkül nincs meg az illető népek belső melegegedése; anélkül pedig nincs meg az életföltétel ahhoz, hogy a népek egymást szeretni tudják. Anélkül pedig nincs igazi kereszténység.

Adjon Isten, hogy az 1938-ik esztendő a népeket közelebb hozza ehhez a megváltó fölismeréshez.

Uj hir a parlament sorsáról

(Tudósításunk folytatása az első oldalról.)

Bucuresti. Saját tud. A *Curentul* írja: A parlament nem alakul meg, mert egy nappal február 17-ike előtt, amikorra összehívták, fel fogják olvasni. Az új választásokat március végére, vagy április elejére írják ki. Niemerower főrabbi tegnap jelentkezett a kultuszminiszternél és a kabinetfőnöknél hagyta névjegvét.

**ISRATE MIGESCU KÜLÜGYMINISZTER
ÜDVÖZLŐ TÁVIRATA STOJADINOVICSHOZ
ÉS KROFTAHOZ.**

Belgrádból jelentik: Istrate Micescu, az új külügyminiszter hivatalbalépésekor szívélyes hangú táviratot intézett Stojadinovic külügy-

miniszterhez. Stojadinovic hasonló hangú táviratban válaszolt.

Mint Prágából jelentik: Istrate Micescu egyidejűleg üdvözlő táviratot küldött Krofta csehszlovák külügyminiszternek is. Krofta külügyminiszter válaszában Románia és Csehszlovákia együttműködésének szükségességét hangsúlyozta.

A SZOVJETSZAJTÓ HARAGSZIK

Mint Moszkvából jelentik: A szovjet félhivatalos *Pravda* élesen támadja az új román kormányt. Azzal vádolja Gogát, hogy Berlinből szellemi támogatást és pénzt kapott és Hitlerrel titkos egyezményt kötött.

MAGDA Irtai: T. Kovács Hermin

Kevesen tudták, hogy Magda nem Borosdy tanár ur leánya. Ő maga is szinte teljesen elfelejtette. Réz volt a didergő táli nap, amikor a kerítés mellett ólálkodott, hogy belessen a kivilágitott ablakok mögé, a pattogó tüző kályha enyhe melegébe és az asztalon párologó vacsora zamatát próbálja magába szívni.

Igy talál rá, félig fagyottan, Borosdy Antal. Bevitte a házba.

— Ni, — mondta nénjének — itt gubbasztott a kerítés mellett. Alig van benne élet.

Borosdy letette nehéz, prêmes bundáját, mogorva arcát mosolyra erőltette, megdörzsölte a gyermek lábát, karját, odaültette a kályha mellé, majd odaemelte kanalkint szájához a meleg levelet. Klementin néni csak sopankodott.

— Minek neked ez az ágrólszakadt? Itt akard tartani? Hívj rendőrt, az majd elintézi!

Borzalmasnak, szörnyűnek tetszett akkor a nagy, pirosposztag arc, a szemüveg mögé rejtőzködő mérges lángoscska, pedig Klementin néni — Isten nyugtassa — jó volt, mint a fariat kenyér és részvevő, mint az angyalok. Csak a maga módján kellett bánni vele.

Istennek hála, Klementin néni megértette, míg Magda tuljutott a sülédkoron. Beleönthette minden tudományát. Akkor, egy este, lámpagyújtás előtt, belefeküdt az ágyba.

En most elmegyek, Magda. Érzem, kiálszik a gyertyám. Sok szomorú napot értem életemben, de örömet is. Jó leány vagy Magda? Azt hívnom, tarts ki Antal mellett, amíg szüksége van rád.

Klementin néni azután csakugyan elment. Fekete selyemruhája fölött keresztbe tették a kezét a mellén a szent olvasóval. Sokan szegtek; sokan kísérték utolsó útján.

Borosdy Antal azután még mogorvább lett. Benn ült nagy, kopár szobájában, könyvet mellette. Rotta a betűket.

— Hajh, hajh! — mondták odát a szomszéd házban a nagymultu Soós-kisasszonyok, akik miután kiköltöztek az ősi házba, keztüztetésből tartották fenn magukat. — Kár Borosdy Antalért. Elvéhned, mielőtt megnősülne. Pedig még mindig állja a versenyt a fiatalokkal!

A két Soós kisasszony, Ernesztin az öregebb, Tekla a fiatalabb — ebben a városban mind, lehetőleg kevésbé köznapi neveket adtak a csecsemőknek — mondom: a két vénkisasszony ezután rendkívül kegyes volt Magdához.

Alkonyattól — ilyenkor legjobb szaritanj a keztüket, hogy a nap perzselő tüze össze ne zsongorítsa a finom bőrt, — mindig átszóltak a kertben, Magdához.

tek a kipeckelt, száradó keztük. Fehér, mint a hó, valamennyi, kisebbek, nagyobbak, szélesek, keskenyek. Szinte beszéltek ezek a keztük, el-mögöttük. — hosszú zsinegeken — meredezárulva tulajdonosuk valódi énjét. A Soós-kisasszonyok bátyja kapitány volt valmikor a somogyi 44-eseknél; innen a barátság a helyőrséggel. Valamennyi tiszt keztüjét ide hozták tisztítani a kutyamosók.

— Ez a finom darab itt — mondja Ernesztin kisasszony, szemével gyöngéden simogatva a széiben táncoló keztüket. — Buza főhadnagyé, azé a szép, fekete fiúé, aki személyesen jön, hogy halljon magáról, Magda. Atyja tehetős ember, de Borosdy sem ijed meg a kauciótól.

A leány elpirult, zavartan nevetett. A két hölgy összenézett.

— Kezére jómánk, ha meg akarja ismerkedni vele.

Magda nem a mai leányok közül való volt.

Senkivel sem akart ismerkedni. Borzas fekete haját szemébe lógatta, de kezére keztüet húzott, hogy fehér es finom legyen, ha odateszi a lálcát Borosdy elé. Esténként, ha bezárta a kaput, leoldotta láncáról a harapós kutyát, utána nézett Rézinek, hogy mindennel elkészült-e, — bevette magát saját szobájába és eltemeközött penészes, régi könyvek odvas lapjai közé. Tanult. Nem veleszületett vággyal a tudományok iránt, nem emésztő szomjijal, nem felemelő gyönyörűséggel, de szívósan, konokul, kemény akaratval. Jutalmul szép képeket rajzolt elébe a szelíd álomtündér. Borosdy tanár ur ül a katedrán, mogorván, szigorúan — es vizsgáztatja. Kérdez, ő felel. Bátoran, büszken, pontosan találva a helyes választ. Borosdy álmétkodik. Hol tanult ez a leány, honnan vette a sok bölcsességet?

Ettől az álomtől szépült meg Magda napja. Kedves volt a szomszéd kisasszonyokhoz. Bókolt feléjük, a keztü-sövényen át. Meghallgatta panaszaikat, örült nekik, ha jól ment az üzlet...

Borosdy tanár ur pedig csak irt — irt szakadatlan.

Történt, hogy Buzás főhadnagy egy napon megjelent Soosék kertjében. Hetykén csörtette a kardját míg végigment a keztük között. A két hölgy lelkesen magyarázott. Ez a módszer apóija a keztüet, amaz tönkreteszti, ez barszanyossa puhítja a bőrt, amittól elkérgesedik.

Buzás főhadnagy ezután állandó tanulmányozás tárgyává tette a keztüztítést, mindaddig, míg be nem került Borosdy tanár ur színe elé.

Összeesapta bokáját.

— Szeretem Magdát. Feleségül kérem.

Ez a két mondat keltette életre Borosdyt. Letette szemüvegét; megsimogatta homlokát, úgy nézett körül, mint aki ébredzik. Nem ment simán ez az ébredés. Mérges méhrajok szabadul-

Eden Dél-Franciaországba utazik pihenni

Lansbury szerint a világ ma távolabb áll a háborútól, mint egy év ezelőtt

Londonból jelentik: Eden angol külügyminiszter a jövő héten rövid pihenőre Dél-Franciaországba utazik, majd Anglia képviselőjében résztvesz a január 17-én megnyíló népszövetségi tanácsülésen. Távolléte alatt Chamberlain vezeti a külügyminisztériumot.

Londonból jelentik: Lansbury a béke-mozgalomhoz intézett ujévi szövegében kijelentette, hogy váratlan balesetektől eltekintve, a világ ma távolabb áll a háborútól, mint egy évvel ezelőtt. A nemzetközi élet legaggasztóbb tényezője manapság a félelem. Minden ország államférfiai kezdik belátni, hogy egy újabb nagy háború barbárságot jelentene, amit minden állam kerülni akar. Ezt igazolja a mindennapi észlelhető reménykedő hangulat.

Lengyelországban zsidók nem készíthetnek és nem árusíthatnak keresztény vallási kegytárgyakat

Madagaskárt nem bocsátják a kivándorolt zsidók rendelkezésére

Varsóból jelentik: A lengyel szenátus törvényerőre emelte azt a kormányjavaslatot, hogy a zsidók ne foglalkozzanak többé olyan vallásos kegytárgyak eladásával és kivitelével, amelyeknek nincs kapcsolatuk a saját vallásukkal. A törvényjavaslat indokolása rámutat arra, hogy a keresztény vallási kegytárgyak készítését és árusítását Lengyelországban csaknem kizárólag zsidók tartják a kezükben. Ezen a zsidó üzletemberek évente átlag 60 millió zlotyt keresnek.

Párizsból jelentik: Illetékes helyen alaplatannak mondják az „Ewening Standard”-nak azt a hírért, hogy Madagaskárt a Lengyelországból kivándorolt zsidók rendelkezésére bocsátják.

tak neki a gondolat villanásnyi ideje alatt. Belevájtak egyenesen a szívébe. Magda... Magda nagylány leti! Magda el akarja hagyni!... Furcsa, de nem forgott a nyelve. Nem talált szavakat. Dadogott.

— Beszélte... Magdával?...

Ez a kérdés hirtelenében óriássá nőtt. Páncéllal vértetett állott szembe vele, ráfordult, gyilkos keserűséggel... Odakünn, a sikoltó szélben, jéggé fagyott gyermekkezek kapaszkodnak a kerítés rácába... Klementin néni kerek, piros, kövér arca, ijedt szeme a lázban égő gyermek felett... Sok-sok esztendő csendes, boldog nyugalma... Lehetetlen!...

Kialudják a tűz a kemencében, didergő lelke ne találjon áldott melegre többé... Irásztalára ne szálljon napfény, szívébe csendes béke?...

Borosdy tanár ur fázott. Ahogyan soha eddig. Ugy érezte odafagyna keze a rácshoz.

— Mi a szándékod? — nyögte ki végre és ránézett a kócos, fekete hajra és a keztyűhöz szoktatott finom, fehér kézre.

Magda szíve nagyot dobbant. De nem érzett semmi más vágyat, csak hogy elmondhassa, amit tanult, hosszú évek álomtól meglöpött éjszakáinak csendes magányában.

— Maradok! — kiáltotta lelkesülten, boldogan a magaválasztotta uttól. — Én mindig itt-hon maradok!

Lázás, égő gyönyörűséggel rohant ki a kertbe.

Őszi leveleket pergetett a szél. Dércsipe virágok feketéltek, de odaát izzó fehérségben sorakoztak a száradó keztyűk.

A Soós-kisasszonyok nem tekintettek át egyetlen pillanatra sem. Dölyfősen haragosan elfordították a fejüket...

AZ IZZÓSZÁL - eddig ismeretlen-ellenállóképessége biztosítja az ARGON izzólámpa felülmúlhatatlan tartósságát.

ARGON
ELECTROSTAR SAR
BUCUREȘTI I, Calea Victoriei. 2

Hazai gyártmány. Gyára: FIENI, Jud. Dâmbovița Dâmbovița

Szovjetdiplomata és katonai attasék tömegperének főtárgyalása kezdődik januárban Moszkvában

Ujabb Stalinellenes összeesküvés a moszkvai helyőrség tagjai sorában

Varsóból jelentik: A lengyel lapok moszkvai jelentései szerint január második hetében megkezdődik az utóbbi hónapokban felfüggesztett orosz diplomaták tömegperének főtárgyalása. Eddig összesen tizennégy nagykövetet és követet, valamint nyolc katonai attasét rendeltek vissza

a külföldről és tartóztattak le ellenforradalmi tevékenység miatt. A visszarendelt diplomaták között van Begzadián budapesti szovjet-követ is. Moszkvában úgy tudják, hogy a közeli napokban visszarendelik Stein római nagykövetet és Raskolnikov szófiai követet is.

Ugyancsak varsói lapjelentések szerint a moszkvai helyőrség tagjai sorában Stalin-ellenes összeesküvést fedeztek fel és tömeges letartóztatási eszközökkel.

Pályázati hirdetmény

A nagykarolyi Római Katolikus legényegylet nagykarolyi székházában levő vendéglő és lakás bérletére pályázatot hirdet 1938. április 1-re. Zárt ajánlatok 1938. január 15-ig dr. Nagy Gábor egyesületi ügyésznél adandók be, ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

Kezelői állásra is adhatók be zárt ajánlatok.

A nagykarolyi Római Katolikus Legényegylet

Amikor a hűlés...

behatol a szárazságba legjobb orvosság az NEVPAJZS JURIST

Mi történt az elmúlt héten?

(Külpolitikai figyelő)

írja: Observator

Franciaországban, de másutt is a világon, nagy port vert fel és sok vitára ad még ma is alkalmat a Szentatyának az az üzenete, melyet Verdier párizsi bíborosérsek útján küldött közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt a francia népnek. A francia kommunisták mindenáron azt akarják kiolvasni ebből az üzenetből, hogy a Vatikán hajlandó közös munkát vállalni a marxista vagy kommunista rendszerekkel. Róma tehát szükségesnek látta, hogy erőlyesen leintse Thorez-éknek vakmerőségét és lehűtse sok megköttyösödött szélsőbaloldali széplélek lázas reménykedéseit. Az *Osservatore Romano* december 27-iki számában Della Torre gróf főszekesztő így utasítja vissza a kommunista vezérek csalárd magyarázatait: „A pápa teljes világossággal kijelentette a Divini Redemptoris enciklikában, hogy *senki sem várhatja az Egyháztól azt, hogy akárcsak hallgatólágon is olyan erővel működjön együtt, amelyek ellentétben állanak minden igaz jóval*... A tékozló fiú felé kinyújtott kéz nem jelenti azt, hogy a szülő, vagyis az Egyház megalkuszik a tévelygőkkel.”

Gerlier a napokban kinevezett francia bíboros Rómából visszaérkezve a Szentatyától kapott meghatalmazás alapján szintén nyilatkozott ebben a kérdésben. „Egyesek azt hiszik, hogy a pápa hajlandó képtelen és szőnyű szövetséget kötni azokkal, akikkel lehetetlen szövetségni. A Szentatyá legmélyebb gondolatát tolmácsolom, amikor azt mondom, hogy ennek a szövetségnek még a gondolata is visszataszító.”

Reméljük, hogy ezekután a hivatalos nyilatkozatok és cáfolatok után meg fognak szűnni a baloldali berkekben azok a kombinációk, melyek nem annyira a megtévedt bárányok és a pásztor közötti békét és megértést óhajtják szolgálni, hanem inkább az Egyház tekintélyét szeretnék aláásni.

Az amerikai partok mentén vegrehajtott flottamozdulatok nem tévesztették el hatásukat. Japán értett belőlük és volt annyira böles és belátó, hogy teljesítette Washington minden jogos kívánságát. Nem volt kis dolog. Híre jár, hogy a japán jegyzéknek és elégtételnyújtásnak egyes részeit a tokiói kormány nem meri nyilvánosságra hozni, mert fél a nép felháborodásától. Minden elismerésemelől ez a bölcesség és ez az áldozat, amely egyelőre eloszlatta a háború fekete fellegét Japán, Amerika és Anglia között.

A világsajtóban egyre gyakrabban vetődik fel az a kérdés, mit akar Japán Kinában és meddig akarja folytatni hódításait. Az első kérdésre nehéz egy rövid beszámolóban feleletet adni. A második kérdésre a tokiói kormány maga ad feleletet, amikor azt állítja, hogy a hadüzenet nélküli háborút *Csang Kai Sek ellenállásának teljes megtöréséig kénytelen folytatni*. Japán és Kína érdekében egyaránt.

Ez a terv és ez a cél, — ha Japán valóban kitart mellette, — igen sok időbe és temérsen pénz- és véráldozatba fog kerülni, mert a kínai „Vezér” egykönnyen nem adja meg magát. Van területe, van emberanyaga és vannak baráta, akik ezt számára lehetővé teszik.

Katonai szakértők véleménye szerint nem valószínű, hogy a japáni hadsereg Nankingon túl messze előnyomulna. Ugyanczen köröknék az a felfogása, hogy a kanton-hankauai vasútvonal elfoglalása és biztosítása az utolsó katonai ténykedése lesz Tokiónak Kína ezen területén.

Ezek szerint tehát a keletázsiai véres vi-

szály rövidesen befejeződnek. Mi lesz azonban akkor, ha Csang Kai Sek februárban valóban meg fogja indítani azt a nagyszabású ellenoffenzívát, amelyre most készül fel. *Az elindult halálvonatot megállítása, a konfliktus felszámolása ma már nemcsak Japántól függ.*

Spanyolországban Teruel városának birtokáért napok óta súlyos és véres harcok folynak. A nemzetiek sehogyse tudják megtörni a vörösök ostromát és azt hiszik: igen sok életbe és vérbe fog kerülni még a helyzet tisztázása.

Sokak lelkében felvetődik ezek hallatára az a kérdés: mi az oka annak, hogy a nemzetiek diadalmos előnyomulása hetekkel ezelőtt így megtorpant és mi az oka annak, hogy a vörösök ilyen nagyszabású és eredményesnek

Az itt felsorolt könyveket kiváló orvosnő és szakorvosok írták, akik az Ön panaszain segíteni akarnak!

A rákbetegségről. Dr Verebély Tibor egyetemi tanár	ára 90 Lei
A diétás konyha technikája. Dr Soós Aladár egyetemi tanár	240 „
Hogyan éljen a szívbeteg ember? Dr Bodon Károly egyetemi tanár	95 „
Az ötfégyelmzés művésze. Ch. Baudouin egyetemi tanár	110 „
Nyerskoszt. A nyers diéta mint természetes gyógytényező. Dr Bucsányi Gyula eü. tanácsos, főorvos	110 „
Az érlelmeszedés gyógyítása és kezelése. Dr Bucsányi Gyula főorvos	55 „
Alkoholizmus. — Alkoholkérdés. Dr Donáth Gyula egyet. tanár	40 „
A reumás bajok házi kezelése. Dr Engländer Árpád szakorvos	90 „
A fiatal anya. Dr Földes Lajos főorvos	95 „
A női betegségekről. Megelőzés. — Gyógyítás. Dr Földes Lajos főorvos	125 „
Fajismeret. Gazdagon illusztrálva. Dr Gáspár János	145 „
A pszichéanalízis, mint módszer. Dr Hermann Imre	75 „
A cukorbeteg kosztja. Dr Horvai Lajos főorvos	95 „
Anyagszerebetegek. (Reuma, köszvény, vesebaj, cukorbetegség.) Dr Horvai Lajos főorvos	90 „
Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést? Dr Káldor Miklós főorvos	110 „
Az ötvenéves ember. A kritikus kor betegségei. Dr Káldor Miklós főorvos	215 „
Hogyan éljen a gyomor- és bélbeteg ember? Dr Lukács Pál főorvos	110 „
Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia? Dr Kellner Dániel	105 „
Az elhízás és a soványító gyógyeljárások. Dr Lukács Pál főorvos	95 „
Hogyan éljen a vesebajos ember? Dr Lukács Pál főorvos	95 „
A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása. Dr Müller Vilmos főorvos	110 „
Tápszerek és kész ételek tápértéke, tápanyag, só- és vitamintartalma	45 „

Kaphatók: könyvkereskedőknél

mutatkozó támadást bíró erőre kaptak.

A felelet ezekre a kérdésekre ha nem is teljes, de igen egyszerű: Franco tábornok az őszi idő beálltával a nehéz terepeken nem erőszakolja az előnyomulást. Kíméli az embereit és a harci eszközeit. Ideje van. Várhat tavaszig is. A meghódított országrészekben senki és semmi nem gyugtalanítja. A vörösök nem így vannak. Ők érzik, hogy napjaik megvannak számlálva és ezért minden alkalmat felhasználnak és minden áldozatra készek, csak hogy a nemzetiek fojtogató gyűrűjéből szabadulhassanak.

Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a nemzetiek harcoló hadereje állandóan csökkent nemcsak a sebesülések és elhalálosítások következtében, hanem azért is, mert Spanyolország kétharmadrészében a rendet ma már Franco tábornok katonái tartják fenn, míg az egész vörös hadsereg Spanyolország egyharmadrészére szorult össze. Ellenálló erejük tehát még akkor is megkétszereződött, ha nem is vesszük figyelembe azt, hogy Olaszország önkénteseinek egyrészét szintén kivonta a nemzetiek seregéből.

Párizsban — úgy látszik, — megindult a halálgalop az élet drágulása és a munkabérek emelkedése között. A sztrájkok és üzemi megszállások naponként ismétlődő újabb és újabb lönetei után végre már a párizsi közüzemek alkalmazottjai is sztrájkba kezdtek. Első tekintetre látható volt, hogy a legújabb sztrájk tulajdonképpen már hatalmi harc, mely a marxista munkás-szervezetek szövetsége vezéreit akarta a polgári kormány fölött urrá tenni. Nehezítette a Chautemps-kormány helyzetét, hogy a kormány kebelén belül is a szociáldemokrata miniszterek segíteni akarták a szakszervezeti vezéreket. Chautemps, a radikális polgári párti miniszterelnök a sztrájkokkal tudatta, hogy szóba se áll velük, s ugyanakkor a rend fenntartására hivatott belügyminiszter, Dormoy nemcsak szóba állott velük, hanem taktikai tanácsokkal is ellátta őket. Emiatt súlyos összetűzések és kérdőre vonások is voltak a minisztertanácsban.

Közben a szakszervezeti vezetőség vakmerősége már odáig terjedt, hogy nyílt közleményben vágta oda a Chautemps-kormány polgári párti tagjainak: „Hiába fenyegetnek bennünket azzal, hogy a kormány lemond és szakadás áll be a néparevonásban. Ezzel mi nem törődünk. Igaz, hogy megsértettük a törvényt, de ez csak következménye volt a hivatalos közegek magatartása fölötti felháborodásunknak.” Csakhogy ez a hetykeség már a közönség közhangulatát is a hatalmaskodni akaró szövetségi vezérkar ellen fordította, viszont Chautemps erőlyes magatartását a közönség tüntető helyeslése kísérte. Így a közüzemek sztrájkja mihamar megbukott. Más helyeken még kísérleteznek vele, de a francia néphangulat a moszkvai befolyás ellen mind erősebb. A párizsi közüzemi alkalmazottak sztrájkjának a letörése az első jele annak, hogy a franciaországi néparevonásban a polgári határozottság felülkerült.

Kalandorfilmbe illő rejtélyes bűnügy egy amerikai luxusjachtion

Los Angelesből jelentik: Csütörtök délután egy amerikai pilóta a partoktól kétszáz kilométernyire hatalmas luxusjachtot vett észre, melynek árbóca el volt törve és kormánya sem működött. A pilóta rádió értesítette a sanpedrói rendőrséget, mely parti őrhajókat küldött ki. Az egyik őrhajó hamarosan megtalálta a jachtot, amelyen három férfi és három nő tartózkodott. A hajó átkutatásakor egy fülkében meggyilkolva holtan találták egy ismert santabarbarai milliomos szállótulajdonost. Az áldozatot két nappal előbb lötték agyon. A jacht hat utasát letartóztatták és teljes erővel megindult a nyomozás, hogy fényt derítsen a rejtélyes bűnügyre.

A Magyar Párt közérdekű felhívása!

A Magyar Párt nagyváradi és biharmegyei tagozata felhívja azokat az állampolgárokat, akiknek választójoga nincs rendezve, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a nagyváradi pártirodában, Str. Duca (volt Sal Ferenc utca) 9 szám, délelőtt 9—1 óráig.

A Magyar Párt minden hozzáfutó polgárnak választóügyében készséggel áll rendelkezésére, a szükséges kérvényeket elkészíti, stb. s épp ezért jelentkezzenek:

1. azok, akiknek a múltban volt választójoguk, de valamely okból töröltették, vagy valamely személyi adatuk téves.

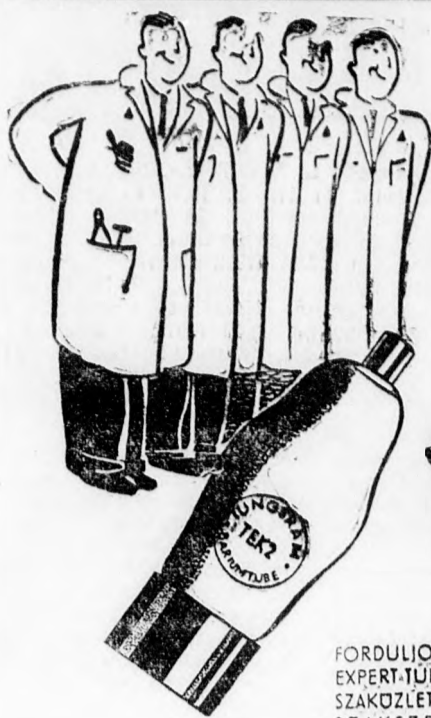
2. Mindazok, akik ezideig nem rendelkeztek választói joggal és így a választói névjegyzékbe nem voltak felvéve.

3. Azok, akik 21-ik életévüket betöltötték, de választói jogukat nem kérték, vagy ezirányú kérelmük kedvező elintézését nem nyert.

4. Mindazok a 21 életévüket betöltött nők, akiknek legalább polgári iskolai vagy más középiskolai végzettségük van, vagy állami, megyei, vagy községi hivatalt viselnek, vagy ilyen minőségben nyugdíjaztattak, valamint a hadiözvegyek, kitüntettek és kulturális vagy jótékony célú egyesület vezetőségi tagjai és választói jogosultságuk eddig nem nyert elintézését.

5. Mindazok a 25-ik életévüket betöltött és mezőgazdasági adót fizető polgárok, akiknek mezőgazdasági kamarai választói joguk nincs meg.

Január 1 és 15-ike között a városházán és a járásbiróságnál a választói névjegyzék közszemlére ki lesz függesztve és tartsa minden magyar ember elsőrendű kötelességének önmagával és népével szemben, hogy a választói névjegyzéket ezen idő alatt ellenőrizze abból a szempontból, hogy fel van-e véve a névjegyzékbe, személyi adatai pontosan vannak-e feltüntetve és a törvény értelmében őt megillető minden választói jogosultság (községi, megyei, képviselői, szenatori, stb. választásban való részvétel) részére megadatott-e. A Magyar Párt Elnöksége.

A TUNGSRAM
MŰVEK
Szakértői

ingyen

VISZÁRÚK-FELŐL RÁDIÓKÉSZÜLÉKÉI

FORDULJON BIZALOMMAL A „RÁDIÓ-
EXPERT-TUNGSRAM” FELÍRATTAL ELLÁTOTT
SZAKOZLETEKHEZ, KÉSZÜLÉKÉT OTT
SZAKSZERŐEN VIZSGÁLIÁK FELŐL

Hősiesen védi Teruel városát a nemzetiek maroknyi helyőrsége

A felszabadítására indult nemzeti csapatok több fontos magaslattal elfoglaltak. — Bomlás jelei mutatkoznak az ostromló vörösek soraiban

Teruelből jelentik: A terueli csata továbbra is kedvezően alakul a nemzetiekre nézve. A nemzetiek a köztársasági csapatok

egész sorát kerítették már be és elvág-
ták azok visszavonulási útját.

Teruelről délnyugatra a nemzetiek visszavá-
ték a köztársaságiakat, Campillonál pedig fo-
tos magaslattal szállták meg. Más nemzeti
osztályok Teruel közvetlen közelébe érkeztek és

kiverték állásaikból a köztársaságiakat,
akiknek veszteségét a legutóbbi napok-
ban legalább huszazer főre becsülik.

A terueli nemzeti hadsereg továbbra is állandó
járőr-összeköttetésben áll Aranda tábornok
felszabadító seregével.

A köztársasági rádióállomások mindazon-
által továbbra is hadisikereket közölnek.

A francia lapok terueli haditudósítóinak
jelentése szerint

Teruel körül nagyarányú és igen heves
ütközet folyik.

A harcban több, mint 300 ezer ember vesz
részt. A nemzetiek minden áron fel akarják
szabadítani Teruel maroknyi helyőrségét. A
helyőrség egyébként a vörösek ismételt meg-
kísérelt támadásai ellenére hősiesen tartja ma-
gát. A vörösek elvágta a terueli vízvezetékét
és a védő csapatok igen sokat szenvednek a
vizhiány miatt. A nemzetieknek azonban a
kormányzósági palota udvarán sikerült kutat-
ásniok és enyhíteni a vízhiányt. Teruel védő-
őrségének parancsnoksága arra kérte a nemzeti
hadak főparancsnokságát, hogy

ne törődjék a terueli helyőrség sorsával,
hanem fordítsa figyelmét más, nagyobb
feladatokra.

A város felmentésére indult hadoszlopok arra
törekcsenek, hogy hatalmukba kerítsék a Te-
ruelt körülvevő hegyhákat és két oldalról
átkarolják a vöröseket. A felmentő csapatok
dél felől előnyomuló szárnya már is elérte a
déli völgyek körül húzódo magaslattokat és
azokat már hatalmába kerítette. Az északi
szárny heves harcban áll. A harcban nagyszá-
mu tüzér és repülőgép is résztvesz. A repü-
lőgépekről a megfigyelők azt jelentik, hogy a
vörösek soraiban bomlás észlelhető és az utak
telve vannak menekülőkkel.

Csingtau bevétele küszöbön áll

A kínai lakosság tömegesen menekül. — Fosztogat és gyújtogat a csöcselék

Sanghából jelentik: Csingtau elestét minden
pillanatban várni lehet. A városban teljes a zür-
zavar. A kikötőben negyvenöt külföldi hadihajó
és szállítógőzös várakozik, hogy a külföldiekkel
szükség esetén Csingtauból elszállítsa. A kínai
lakosság tömegesen menekül. A városban a csö-
cselék az ur. Mindenütt fosztogatnak és gyujto-
gatnak. A kikötőben amerikai és angol tenger-
és légkatonákat szállítottak partra, hogy védel-
mükbe vegyék az idegeneket. A japánok légi
bombái szakadatlanul hullanak a városra.

A KINAIK PINGPAUBAN FELGYUJTOTTÁK
A JAPÁN GYÁRAKAT, RAKTÁRAKAT ÉS A
KONZULÁTUST.

Londonból jelentik: Hongkongon át érke-
zett jelentések szerint a japán repülők esü-
törtökön két ízben is bombázták Kanton váro-
sát, valamint a kikötőt és a pályaudvart.

Pingpaut és környékét máglyaként vilá-
gítja be a hatalmas tüzvész fénye.

A kínaiak ugyanis felrobbantották és
felgyújtották a japán tulajdonban lévő
sörgyárakat, raktárakat, a japán konzul-
látust, a száraz dőlőket és a hajójavító
műhelyeket.

Fel akarják robbantani a város óriási villamos
telepét is. A japán megtorlástól rettegő kínai
polgári lakosság tízezrével menekül a városból.
Hankauból elindult Hongkong felé az utolsó

vonat, amely több, mint ötszáz idegen alatt-
valót visz. Csang-Kai-Sek Hankau környékén
nyolcszáz acélbeton őrházat építtetett. Ezek
mindegyikében nyolcvan katona fér el és lég-
elhárító ágyúkkal, gépfegyverekkel és lövés-
zárak-mozsarakkal vannak felszerelve.

GAZDASÁGI MEGEGYEZÉS
JAPÁN ÉS SZOVJET-OROSZORSZÁG KÖZÖTT.

Moszkvából jelentik: Japán és Szovjet-
Oroszország megbízottai esütörtökön Moszkvá-
ban megegyezést írtak alá, mely a Szovjet-
Oroszország és Japán közötti gazdasági kérdé-
sek egy részét egy évre rendezi. Az egyezmény
meghosszabbítja a japán—szovjet halászati
engedélyeket is egy esztendőre.

TESTA
A legbiztosabb
hűlés ellen

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JANUÁR 2.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 9.55 Istentisztelet. 13.10 Julea Vazul zenekara. Szünstben körülbelül 14.10 Hírek. 15 Gazdasági szakelőadás. 18 Katonazene. 19 Időszaki anyagok. 19.10 Szórakoztató zene. 20.30 Hangjáték. 21.30 Gramofonlemez. 22 Hírek. 22.45 Éjjeli hangverseny. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek 11—11.55 Református istentisztelet. Prédikál: Ravasz László. 12—13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és várplébánia-templomból. A szentbeszédet Nádas Zoltán dr. mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi zenekar. 14.15 „Egészségügyi Kalendárium”. 15 Lemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 Hegedűszámok. 17.30 „Arva vára”. 18 Szalonzene. 19 „Spanyolország tanítómesterei”. 19.30 Cigányzene. 20.35 „Skandináv líra”. 21.15 Sporteredmények. 21.25 Jazz. 22.25 Hírek. 22.45 Hangversenyzenekar. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyaroknak.

HÉTFŐ, JANUÁR 3.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Felolvasás. 18.15 Hanglemezek. 19 Időszaki

KELYHEK,

ciboriumok, szentségtartók stb. legolcsóbb beszerzési forrása:

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebb templomberendező és zászlókészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
74 éves cég.

anyag. 19.15 Csak Rádió-Románia: Lemezek. Csak București: A Theodorescu-vonósnégyes játéka. Beethoven: Négyes. 19.45 A két állomás együtt: Felolvasás. 20 Szórakoztató zene. 20.50 Felolvasás. 21 Rádiózenekar hangversenye. 21.10 Stefanovici tenor éneke. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.05 Balalajka-zene. 14.30 A 2. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 17.15 Diáklőra. 18 Hegedűszámok. 18.30 „Bulcsu vezér hadviselése”. Előadás. 19 A Magyarországi Munkásdalogyalek Szövetsége képviselőiben a Mintakészítő Munkások Szakegyletének Dalardaja és a Budapesti Haladás Dalkör. 19.15 „Édes anyanyelvünk”. Előadás. 20.10 Tánclémez. 21.10 Közvetítés a Városi színházról: „Julia”. Operett. 22.20 Hírek. 23.30 Hírek. 24.20 Hírek német nyelven. Majd: Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

KEDD, JANUÁR 4.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Üzenetek. 18.15 Gramofonlemez. 19.15 Gramofonlemez. 19.50 Felolvasás. 20.05 Sibiceanu zongoraművész játéka. 20.55 Costinescu énekesnő három Schubert- és három Brahme-dalt énekel. 21.20 A Rádiózenekar hangversenye. 23.10 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.05 Közvetítés a közönségi háztartási irányu továbbképző tanfolyamról. 14 Lemezek. 14.30 Énekegyüttes. 17.10 Asszonyoknak. 18 „Utazás Rio de Janeiroba”. 18.30 Szalonzene. 19.20 Munkáselőra. 19.50 „Gül Baba”. Zene színjáték. 22.10 Hírek. 22.30 Győri-hármas. 23 Időjárásjelentés. 23.40 Olasznyelvi előadás. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

SZERDA, JANUÁR 5.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gramofonlemez. 19 Felolvasás. 20.15 Zongora- és fuvolaötös. 20.05 Egyházi hangverseny az evangélikus templomból. 20.40 Beethoven: VI. hegedű és zongoraszónata (hegedű: Theodorescu Sándor, zongora: Filonescu Janos.) 21.05 Felolvasás. 21.20 Wagner: A Parsifal III. felvonása gramofonlemezen. 22.30 Hírek. 22.45 Szórakoztató zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.05 Zongora és gordonkaszámok. 14.30 A rádió szalonzene. 17.15 Diáklőra. 18 „Négyszemközt László Fülöppel”. Előadás. 18.30 Hanglemezek. 19.10 „Kortársunk Erzsébet királyné”. Előadás. 19.40 Cigányzene. 20.50 Kültügyi negyedóra. 21.20 Az Operaház előadásának közvetítése: „Hovancsina”. 21.55 Hírek. 22.40 Hírek. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldre.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 6.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Gyermekeóra. 18 Táncczene. 19 Tánclémez. 19.15 Táncczenekar. 20 Lipowska Lidia énekel. 20.25 Mandolin zenekar. 20.55 Felolvasás. 21.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene adása. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a koronázó-főtemplomból. A szentbeszédet dr. Röss Bertalan O. Cap. teológiai tanár mondja. 12.15—13.15 Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet dr. Krajnyák Gábor mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 15 Lemezek. 16 Harsányi Gizi mesél. 16.50 A rádió szalonzene. 17.40 Fuvolaszámok. 18 Gazdáknak. 18.30 Jazz. 19.20 A Koresolyázó Egylet jégünnepélye. 20 Felvidéki nótaköltők dalai. 21 „Tilink”. Francia pásztorjáték. 22.15 Dohnányi Ernő VII. Beethoven-zongoraszónata estje. 23 Hírek. 23.30 BSzKRT-zenekar.

PÉNTEK, JANUÁR 7.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Időszaki anyag 19.15 Vidám zene. 19.55 Felolvasás. 20.10—24.40 Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok. Közvetítés az Operaházról. Felvonás közben hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás.

Pokolgépes merényletet terveztek Spanyol-Marokkó nemzeti spanyol és arab személyiségei ellen

A merényletet utolsó pillanatban sikerült leleplezni. — Heves támadást indítottak a terueli harctér minden szakaszán a nemzetiek

Madridból jelentik: A köztársaságiak hadi-jelentése beisméri, hogy

a nemzetiek a terueli harctér minden szakaszán heves támadást indítottak és emiatt a köztársaságiak kénytelenek voltak egyes vonalakat kiigazítani.

Hozzáteszi a jelentés, hogy Teruelben megőrizték helyzetüket.

Tetuanból jelentik: A spanyol nemzeti hatóságok közlése szerint

az utolsó pillanatban sikerült leleplezni egy pokolgépes merényletet, amely Spanyol-Marokkó nemzeti spanyol és arab személyiségei ellen irányult.

Csütörtökön három postacsomag érkezett a marokkói kalifa, a nemzeti spanyol főbiztos és a larechei nemzeti helyőrség parancsnokának címére.

A csomagokban pokolgépek voltak.

A merénylettervet a parancsnokság gyanuja hiúsította meg. Az egyik csomagot gyanusnak találták és a parancsnokság rendelkezésére egy távolosó parkban nyitották fel. A pokolgép a csomag felnyitásakor felrobbant, de az óvatossági rendszabályok következtében senki sem sebesült meg. A másik két csomagot erre azonnal biztonságba helyezték és ártalmatlanná tették.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák. minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Harmoniumok

templomi, iskolai, énekkari és házi használatra, minden nagyságban

Wegenstein L. Fiai

Temesvár III., Bul. Mihail Viteazul 30.

Jutányos árak. — Ajánlat díjmentesen.

Alapított 1888.

12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.05 Postázenekar. 14.30 Cigányzene. 17.15 Diáklőra. 18.10 A rádió szalonzene. 19 Nagy Lajos cs. vegése. 19.30 Hanglemezek. 20.55 Az Operaház előadásának közvetítése: „Walkür”. 22 Hírek. 23.30 Időjárásjelentés. Majd: Cigányzene. 24 Hírek angol nyelven. 24.05 Jazz. 1.05 Hírek külföldre

SZOMBAT, JANUÁR 8.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, viz- és időjárásjelentés. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 A Románia örsége szervezet órája. 18 Gramofonlemez. 19.15 A szimfonikus zenekar hangszerei. 20.10 Felolvasás. 20.25 Staab Richard zongoraművész hangversenye. 21 Üzenetek. 21.15 A Ghinda-táncczenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.05 Énekszámok. 13.50 Zongoraszámok. 14.30 Hanglemezek. 17.15 Közvetítés a margitszigeti fedett uszodából. 18 „Mít üzen a rádió?”. 18.30 Cigányzene. 19.20 „Harc a magyar jobbágy felszabadításáért”. Előadás. 19.50 Jazz. 20.40 „B. Nagy Gergely”. Elektépkép. 22.40 Hírek. 23.10 A rádió szalonzene. 24.25 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Jradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: 900 fillér. Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 fillér.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 27.

Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyok István
Cluj, Bara-Útiről 13.

Kéziratokat nem őrünk meg és nem adunk vissza.
Csakis válaszbelveleges magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjáráskutató intézet jelentése
szerint a várható időjárás: Átmeneti enyhülés,
néhány helyen kisebb havazás.

ESKÜVŐ. Takács Gizella és Csicsmányi
Jenő január 2-án este fél 8 órakor tartják esküvőjüket a Barátok templomában, mely alkalomra jóbarátaikat is ismerőseiket ezuton hívják meg.

KÖZÖS PÁSZTORLEVELET ADOTT KI
A MAGYAR PÜSPÖKI KAR A SZENT ISTVÁN
JUBILEUMI ÉVRE. Budapestről jelentik: A magyar katolikus püspöki kar Szent István jubileumi évét megnyitó közös pásztorlevelet adott ki, melyet az ország valamennyi templomában a szilveszteri ájtatosság keretében olvasnak fel a híveknek. A pásztorlevél bevezető sorában szól a hit erejéről, mely nem ismeri a kishitűséget. A továbbiakban a pásztorlevél Szent Istvánnak a legkisebkek felé is ragyogtatott jósgával foglalkozik, megállapítja, hogy a róla ezen a téren a krónikákban feljegyzett bájos egyszerűségű esetek intelmet nyújtanak arra, hogy az osztály-ellentétek lélekkel és a keresztény hit sugallata szerint hogyan lehet kiegyenlíteni.

Vasárnap nyitnak a borbélyok. Szatmár. Saját tud. Miniszteri rendelet értelmében, amelyet a munkatörvényre való hivatkozással bocsátottak ki, vasárnap délig a borbélyhelyek nyitva tarthatnak, ezzel szemben hétfőn délután be kell zárniok.

BUDAY TIBOR TEMETÉSE. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délután 3 órakor nagy részvét mellett temették el Buday Tibort a Rulikovsky-temetőben. Buday Tibor temetése a város magyar társadalmának osztatlan részvéte mellett folyt le és nemcsak iparostársai kísérték utolsó útjára, de képviselve volt temetésén a város társadalmának minden rétege. A Magyar Párt dr. Markovits Manó tagozati elnök és dr. Soós István képviselő vezetésével testületileg vett részt a temetésen. A sírnál a Magyar Párt nevében dr. Markovits Manó búcsúztatta el megható szavakkal Buday Tibort.

KEVESEBB A KINALAT, MINT A KERESLET A MUNKA PIACON. Bucarestből jelentik: A munkaügyi minisztérium most tette közzé az állami munkaközvetítő hivatalok — számszerint 34 — múlt évi működésére vonatkozó adataikat. A jelentés szerint az 1932. év folyamán az egész ország területén 114.348 munkakínálatot írtattak be, a megelőző évi 113.449-el szemben. A munkakeresők száma ezzel szemben csak 112.785-re rugott, 7200-al kevesebbre, mint a megelőző évben. A hivatalok elhelyezésbe juttattak 30.266 munkást, 3600-al kevesebbet, mint az előző évben. Legnagyobb volt a kereslet — 45.533 — háztartási alkalmazottak iránt. A munkakeresők száma itt mindössze 40.974-re rugott, elhelyezkedéshez jutottak a munkaközvetítő 33.894 alkalmazottat. Közgazdasági munkásokért 45.533 kereslet futott be a hivatalokhoz. Elhelyezkedésért jelentkeztek 19.327-en, elhelyezkedtek 17.694-en. Az ipar terén 16.183 munkakínálat és 16.738 munkakereslet írtattak be. Itt már arányosabb és komplikáltabb volt a munkaközvetítő dolga: nem is tudtak csak 9676 munkást közvetíteni. Erdély területén egyébként az elmúlt évben összesen 39.236 munkakínálatot és 37.899 munkakeresletet tartottak nyilván. Elhelyeztek 29.574 munkást. Jellemző, hogy 1146 magántisztviselő próbált az elmúlt évben az ország területén a munkaközvetítő hivatalok útján elhelyezkedéshez jutni. A vállalatok részéről azonban csak 358 ajánlat futott be és így mindössze csak 332 magántisztviselő jutott a hivatalok elhelyezésébe.

BETÖLTÖTTÉK PEKÁR GYULA HE-
LYÉT A MAGYAR KÜLÜGYI TÁRSASÁG-
BAN. Budapestről jelentik: A magyar külügyi
társaság csütörtök este Pekár Gyula öröké-
be Kenéz Bélát választotta a társaság elnö-
kévé.

Szatmáron drágább lett a telton. Saját tud. A telefontársaság azoknak az előfizetőknek a kedvezményét, akiket még a postától vett át, semmisenk nyilvánította és az eddigi háromezer leles előfizetési díjat 4 ezerre, a négyezret pedig ötezer leire emelte fel. A mellékállomások díját kétszáz leivel emelték. Ez az intézkedés Szatmáron háromszáz embert érint.

A NORVÉG OLIMPIAI BIZOTTSÁG A
TOKIOI OLIMPIÁN VALÓ RÉSZVÉTEL EL-
LEN FOGLALT ÁLLÁST. Oslóból jelentik:
A norvég olimpiai bizottság egyhangulag a to-
kiói olimpián való részvétel ellen foglalt állást,
azzal az indokolással, hogy Japán a Kína elleni
háborúban súlyosan megsértette az olimpiai
eszmét.

Öngyilkos lett egy nagyváradai kereskedő.
Nagyvárad. Saját tud. Spreng Farkas, a Ni-
colae Jorga (v. Zöldfa) utcai „Aranycipő” üzlet
tulajdonosa csütörtökön délelben lakásán felakasz-
totta magát. Mire családtagjai rátaláltak, már
halott volt. Öngyilkosságának oka egyelőre is-
meretlen.

Rendelet törvénnyel szabályozzák az újságírói mesterség gyakorlását

A kormány hivatalosan megindokolta, miért tiltotta be
a három fővárosi lapot

Bucaresti. Saját tud. Radulescu Mehedin
igazságügyi miniszter megkezdte egy rendelet-
tervezet készítését a sajtó szervezésére,
ami a napokban hatályba is lép. Ez a rendelet-
törvény az irás nagyobb felelősségét fogja meg-
állapítani s egyben megvalósítja a sajtó na-
cionalizálását. Megtiltja nemrománoknak hogy
román újságírói álneveket használjanak. Nem
lehetnek majd lapvezérek és felelősszerkesztők
csak románok. Egyes lapok szerint nem román
ember egyáltalában nem lehet majd román
újságíró.

LIBERALIS KÖZBENJÁRÁS A LAPBETILTÁS MEGELŐZÉSÉRE.

Bucaresti. Saját tud. A Monitorul Oficial
tegnapi száma közölte az indokolást is, amely-
nek alapján az Adeverul, a Dimineata és a

Lupta megjelenését beszüntették. Eszerint a
minisztertanács az első perctől kezdve el akar-
ja háritani az akadályokat, amelyek a keres-
tény nemzeti eszme útjában állanak és tekin-
tettel arra, hogy a román közvélemény irányí-
tása az államalkotó népek családi ügye, hatá-
rozza el ama lapok beszüntetését, amelyeket
túlnyomóan zsidók írnak. A Porunca Vremi
szerint, mikor a lapbeszüntetések előrevetették
árnyékukat, liberális párti közbenjárások törté-
ntek a kormánytól, azzal, hogy hiszen az
Adeverul és a Dimineata liberális érdekeltsé-
gűek. A kormány azonban visszautasította ezt
a közbenjárást.

AZ ÚJSÁGÍRÓI SZABADJEGYEK SORSA.

Bucaresti. Saját tud. Az újságírói vasuti
szabadjegyeket, amelyek december 31-én lejár-
nak, meghosszabbították január 31-ig. A zsidó
újságírók szabadjegyei kivételével.

A nátha nem ártalmatlan

— Olyan náthám van, hogy nem átok.
— Dörzsölje be a fejét CARMOL-ral* és
kösse be egy kendővel. Holnapig nem lesz
semmi baja!

* Carmol a legjobb bedörzsölőeszer meg-
fázás, gripa, reumatikus fájdalmak és láz
ellen. Ara üvegenként 22 lei
Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Hamis hírek tizennégy német repülő szökéséről

Nem szöktek át francia területre

Berlinből jelentik: Illetékes helyen erélye-
sen cáfolják azokat a külföldi lapjelentéseket,
hogy az utóbbi napokban tömegesen szöktek
át német pilóták repülőgépeikkel együtt Fran-
ciaországba, Hollandiába és Svájcba. A szóbau-
forgó külföldi jelentések szerint egy esetben
nem kevesebb mint tizennégy német repülő-
gép akart átszökni a határon huszonöt német
pilótával. Az illetékes német cáfolat szerint
ezekből a hírekből egyetlen szó sem igaz. Csak
egy Whortmann Rudolf nevű katonai egyén,
aki légvédelmi szolgálatot teljesített, szökött
át Ausztriába, ahol azonban rögtön letartó-
ztatták, majd kiutasították.

* Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy bélműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggelként éhgyomorral egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztonságos szabályozza az emésztés folyamatát. Kérdezze meg orvosát.

BORZALMAS SZALLODAÉGÉST IDEZETT ELŐ A JÁTEKMOZDONYBÓL KIPATTANÓ SZIKRA. Newyorkból jelentik: Borzalmas szállodaégést idéztek elő New-Yerseyben a játszadó gyermekek. A tűzvész a szálloda egyik szobájában keletkezett, ahol néhány gyermek játékmozdonnyal játszadozott. Az elektromos játékmozdonyból szikra pattant, tüzet idézett elő és a lángok átterjedtek a többi szobára is, majd az egész épületre. Egy ötéves kislány és egy szállodai alkalmazott megfulladt a füstben. Huszonöt ember égési sebeket szenvedett.

KÉSNEK A VONATOK A HŐESÉS MIATT. Bucuresti. Saját tud. A hóesés és a fagy miatt a vonatok tegnap egész nap nagy késéssel érkeztek.

A száj- és körömfájás járványának terjedése. Bucurestiből jelentik: Megirtuk, hogy Nyugat-Európában rosszindulatú száj- és körömfájás lépett fel, amely számos áldozatot követelt. Szövődmenyes alakban jelentkezett s a megbetegedés után rövidesen, szivburokgyulladás következett be, amely — tudvalevőleg — elpusztítja az állatokat. December 23-ig Franciaországban 80.000, Belgiumban 14.000, Hollandiában 500, Nyugat-Németországban 12.000, Jugoszláviában 9 gazdaságban fordult elő. Svájcban már túl vannak a veszélyen, Angliában viszont most lépett fel és veszedelemes méreteket terjed.

Orgona és harmonium
szolid kivitel, javítás, tisztítás,
homlokzárspók kicserélése!
készséggel vállalja szolid
árak mellett

Keeskés Ferenc

Temesvár, IV. Str. Bolentineanu 16

Kész harmoniumok raktáron.

Váradí zeneszerző a budapesti rádióban. A budapesti „Haladás Dalkör” Krajevitz Nándor karnagy vezénylete alatt 1938 január 3-án, hétfőn este 6 órakor (románai idő szerint 7 óra) mutatja be a budapesti rádió műsorán Andrássy Ede zenei tanár országos karnagy „Négy régi magyar dal férfikarra” c. karművét. (Nyitron vályogot vetek... Hullámzó Balaton... A csizmámom nincsen kéreg... Az én rózsám...)

* Mindenkin segít és Ön még nem tud róla? Legfőbb ideje annak, hogy a SCHERK arcvizet megismerje. Az Ön arcára is megjavul gyorsan, teljesen megtisztul és oly puha lesz, mint a borsó. Tegyen egy kísérletet.

* Építőiparosok Szövetségének bálja. Mint minden évben, úgy az idén is megrendezi az Építőiparosok Szövetsége zártkörű, műsoros bálját a Református Kulturpalotában. Ez a bál, mint a múltban társadalmi eseménye a nagyváradi közönségének. A bál rendezése már serényen készíti a rendkívül magas műsort, ugyancsak a nagyszámú rendezőség minden elköve, hogy biztosítsa azt a színvonalat, melyet a szövetség mindenkor igyekezett kihangsúlyozni. A bál természetesen zártkörű lesz, hogy ezzel is biztosítsuk a bál sikerét, amit bár jótékony célra rendezünk, mégis arra fektetjük a főszűl, hogy a bál színvonalát megvédjük. A névreszóló meghívók szétküldését már megkezdtek s ha valaki tévedés folytán azt nem kapta meg, kérjük, hogy jelentse be szövetségünk irodájában, ahol azt készséggel kiadjuk.

Hönig

Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**

Arad,

Str. Baritia 10-21.

Alapítva:

1840.

Tele. 378.

AZ IFJUSÁG KÖNYVEI

BÁRANY FERENC

JÓ SZERENCSET

Györgyi György illusztrációival, diszkötésben 125 Lei.

Ez a könyv, anélkül, hogy az ifjú olvasó észrevenné, megtanítja őt — s ez a legszebb, amit ifjúsági könyvről mondani lehet — a munka és a munkás megbecsülésére és arra, hogy a szülőket segíteni nemcsak kötelesség, hanem boldogság is. E bányászregény alakjait és azok sorsát valami fiatalos bizakodás, az emberszeretet és a tiszta lélekből áradó derű csillogása aranyozza be.

ORBÁN DEZSÓ

A FEHÉR KORALL

Márton Lajos illusztrációival diszkötésben 144 Lei.

Orbán Dezsó ifjúsági regénye csodálatos összefogása a hitnek és tudásnak a kitűnő mesemondó mesteri vezetésében. Az örök Róma szellemének fényében az eucharisztia nagy lélekformáló gondolatvilága csillan fel és összefonódva történelemmel, földrajzzal s a mélyen emberi érzémi világgal, pompás, mindvégig lekötő, szívetdobogató mesében virágozik ki.

ZAYMUS GYULA

ÜNNEPI KÖNYÖS

Márton Lajos illusztrációival, diszkötésben 125 Lei.

Zaymus Gyula gyűjteményének minden kis elbeszélése, legendája valóságos remekmű: csupa szín, csupa báj, csupa tanulság. A fiatalság bizonyára nagy élvezettel és okulással fogja olvasni, de nagyon sok példát, elbeszélő anyagot találhatnak benne az ifjúság oktatói, vezetői, irányítói. Zaymus Gyula jó magvakat vetett el ezzel a kötetrel s biztosan bő termés fakad nyomában.

DÉNES GIZELLA

MARIANNE KISSASSZONY

P. Laczkovich Zs. illusztrációival, diszkötésben 125 Lei.

Sokat beszélünk manapság arról, hogy a falut és a várost közelibbhozni egymáshoz: a legégetőbb feladatok egyike. A magyar ifjúság és olvasóközönség régóta nagy szeretetnek és megbecsülésnek örvendő írója, Dénes Gizella, legújabb, leányifjúságunknak szánt regényével megépíti az ideális szívhidat a falusi és a városi leányvilág harmónikus egymásratalálásának megvalósítására. Könyve csupa derű és mindeneket megváltó jószág.

BLASKÓ MÁRIA

ÉDESANYÁM

Márton Lajos rajzaival, színes címlappal, diszkötésben 155 Lei.

Most jelent meg második kiadásban. Szűz Máriának költői élettörténete, az evangéliumok nyomán, elbeszélés formájában szólal meg ebben a könyvben.

SZIMON ISTVANNÉ

ÉVI AZ INTÉZETBEN

Márton Lajos illusztrációival, diszkötésben 120 Lei.

A derűs életlátás és mélyebben megalapozott világszemlélet minden nehézségen átsegíti az embert s elviselhetővé tesz sok mindent, ami első tekintetre elviselhetetlennek látszik. Szimon Istvánné ezen az alapon állítja a leányifjúság szemé elé Évi intézeti élményeit, amelyek hol derűs, hol komoly jelenetekben éreztetik az olvasóval az élet változatosságának a lelkiségen átszűrű örök szépségeit és feszültségeinek a világszemléletben való biztos s harmónikus feloldását.

BLASKÓ MÁRIA

SZEREINÉK NAGY LÁNYAI

Györgyi György illusztrációival, diszkötésben 110 Lei.

Mélyen a gyermekszívekbe markoló, rendkívül bájos témát dolgoz fel Blaskó Mária legújabb könyvében. Kis hősnék teljesedésbe megy egyetlen vágya: nagy lesz, de ezzel együtt rászakad a nagyok gondterhes élete is és csakhamar visszakerül gyermeksége gondtalan napjainak szépségét. Blaskó Mária ebben a könyvében felülmúlta önmagát: csupa-szív gyermeki lélek nyilatkozik meg minden sorában.

KALMAR GUSZTÁV

MONTEZUMA KORONÁJA

Györgyi György illusztrációival, diszkötésben 160 Lei.

Ez a könyv Kalmár Gusztávot mint szuggesztívhangú történelmi regényírót mutatja be. A regény Miksa mexikói császárnak, ennek a tragikus sorsu Habsburgnak tragédiáját vetíti az olvasó elé, amint lelkiismeretlen ígéretről félrevezetve, messze idegenben közönséges gonosztevők puskacsőve elé kerül, hogy Montezuma koronáját felcsérélje a mártírok töviskoszorújával.

SOMFAY MARGIT

MÉGIS SZÉP AZ ÉLETE

Györgyi György illusztrációival, diszkötésben 160 Lei.

A tegnap és ma szembeállításá mindig érdekes s ha ügyes író művészi ereje rajzolja élénk a kettőnek képét, megszégyesítőjét, sok derűs és tanulságos pillanatot forrásává lesz írása. Ilyen témát választott Somfay Margit is leányifjúsági regénye számára. A régi és modern leány pompás rajzát adja benne mindvégig lekötő, ütemesen perdülő, kerekded mese formájában.

CSÜRÖS EMILIA

SZEREINÉK SZÁNTIANI

Konczsi György rajzaival, színes címlappal, tűzve 145 Lei.

Rendkívül bájos regény egy úrleányról, ki elveszti vőlegényét, de nem veszíti el akaraterejét s minden energiáját mások boldogságának megmentésére fordítja.

Kapható a Magyar Lapok könyvosztályánál

* Megjelent a „Catalogul Presei din Romania” 1938. évi sajtókatálógusa, amelyet a Rudolf Mosse S. A. cég, Bucuresti, Boulevardul Bratianu 22., adott ki. Ezen kitűnően szerkesztett és őszszeállított katalógus tartalmazza egy a napilapok, mint a folyóiratok pontos adatait, úgy műszaki, mint statisztikai szempontból, nemkülönben hirdetési adatait ezen lapoknak és folyóiratoknak, mely az országban levő összes kereskedőknek és iparosoknak igen kitűnő tájékoztatót nyújt. Ha hozzávesszük, hogy ezen katalógus immár a 14-ik éve, hogy megjelenik, úgy a Catalogul Presei din Romania 9138. méltan létező példó a maga nemében.

Kávéházakban, vendéglőkben és könyvtárakban kapható a „MAGYAR LAPOK”-a

Parizs 14.68, London 21.61 fél, Newyork 43.50, Brüsszel 73.36, Milánó 22.75, Amsterdam 240.67 fél, Berlin 174.22 fél, Bécs — Billings 15.18, Prága 15.18, Varsó 82, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Szenthó László

egyházi szobrász és oltárépítő, vállalja templom-berendezési tárgyak készítését, javítását, festését és aranyozását, művészi kivitelben. — Cím: Temesvár III., Memorandului uca 16.

IDŐK SODRÁBAN

Magyar irodalmi élet

írta: Rády Elemér

A könyvkereskedő, akivel most a karácsony előtti napokban beszéltem, mondotta, hogy régen volt ilyen „jó üzlet”, mint ebben az évben. Ezt másszóval, publicisztikai nyelvre fordítva, úgy fejezhetnők ki, hogy széles társadalmi rétegekben ébredt fel az irodalmi érdeklődés, az irodalom ismét „közszükségleti” cikk lett s a könyvnek konjunktúrája van. Az irodalomnak és szellemnek minden barátja csak örömmel üdvözölheti az időknek ezt a változását. Mert nézzük csak mi történt: Még néhány év előtt az irodalom egy szűk réteg számára jelentett csupán szellemi szükségletet. Egy egészen kis, szinte zárt csoport mutatott komoly érdeklődést a súllyal bíró irodalmi alkotások iránt, a könyv és folyóirat helyett a középosztály egy nagyrésze a ponyvát és napilapot fogyasztotta szinte kizárólagosan. Az irodalmi ponyva, amelyet itt az úgynevezett pengős és filléres könyvek képviseltek, elburjánzott s a napilapok igyekeztek közönségüket azzal kielégíteni, hogy egyúttal a folyóirat jellegét is felöltötték. Egy-egy napilap vasárnapi száma egyúttal irodalmi és tudományos magazin is volt és az eredeti hívatás: a hírközlés, a napi események kommentálása és a friss riportázs másodrangú lett.

Most a helyzet bizonyos változást mutat. Az irodalmi ponyva leszorulni látszik oda, ahol méltó helye van, a félműveltek, külvárosok világába, a napilapokban ismét a hírközlés és az aktuális publicisztika kap nagyobb teret és a komolyabb súlyú esszé a folyóiratok hasábjaira esúszik át.

Ez az éremnek egyik, mondjuk külső oldala, amely azt mutatja, hogy az olvasók igényei megnöttek, a komoly irodalom és esszé közönségre talált s egy emelkedő irodalmi közvélemény és közizlés van kialakulóban.

Az érem másik oldalának viszont azt kell mutatnia, hogy egyrészt az irodalom, a toll hívatott munkásai, másrészt az irodalom hivatalos szervezete, a kiadók, hogyan reagálnak az irodalmi közizlés változására s hogyan elégitik ki a növekedő igényeket.

Ha az első kérdésre akarunk felelni, bele kell nyulnunk a mai irodalmi és szellemi élet legmélyére s fel kell tárunk a problémák igaz arcát. Az irodalom és a szellem megnyilatkozásai szoros összefüggésben állanak a kor nagy problémáival. Főleg az azt vizsgálni, hogy az író van-e elhatározó befolyással korára, vagy pedig a kor vajudó szelleme löki-e ki magából a kort meghatározó zsenit. Sokat vitatkoztak erről a kérdéstről, mindkét álláspontnak vannak hívei, de a problémát megoldani nem lehet. Az igazság, mint a legtöbb szellemi kérdésnél, valahol a középben van. Minden kornak meg van a maga szellemi nagysága, aki a népek tudatalatti vágyainak a kifejezője és az ő tudatos vagy intuitív meglátásai a legtöbbszór tudatosítják a széles néprétegekben is a tudatalattit és úgy lesznek ők a nagy szellemi változások megindítói.

Korunk a szellemi vajudások korszaka. Nagy problémák és világnézetek vívják harcukat. Korszakok határán élünk, mögöttünk az elagott régi világ, előttünk pedig a még csak távoli kontúrjaiban feltűnő új élet, a maga bizonytalan ígéreteivel. A korszakok küszöbén, irányok választóján az író is mint útkereső, vagy ha úgy tetszik: igazság kereső áll. Ha van írói felelősségérzete s a kapitalizmus korszakának gyermekeként nem csak irodalmi termelőnek, hanem népek lelkiismeretének tartja magát, nagy sorskérdésekre kell feleletet adnia.

Hol vagyunk már attól, amikor a l'art pour l'art elve ködösítette el a fogalmakat? Író és

olvasó ma már tudja, hogy ez a korszak is egy világnézet — a könnyű és boldog aranykor — jegyében hirdette meg a „tisztá irodalmiságot.” És a mai írók valóban a kor gyermekeinek, lelkiismeretének érzik magukat. Ez az oka annak, hogy az irodalomban egyre nagyobb szerepet kap az esszé, amelyben az író maga is tisztázni akar bizonyos kérdéseket. Az új magyar irodalom legjobb nevei egyúttal esszéisták is, akik azonban nem csak a szűkre határolt irodalmi kérdésekről vívják csatáikat, hanem a kor nagy problémáit — szabadság, tekintély, rend, népi közösség, istenhit — boncolgatják.

Kétségtelen, hogy ennek az útkeresésnek meg vannak az előnyei és hátrányai is. Az írók egyrésze beleszeret az esszébe s amikor más műfajra tér át, amikor a „nagy művet” akarja megírni, át-átcsúszik az esszé síkjára. Ezért születik ma annyi irányregény s ezért találkozzunk nem egy regényben, novellában, sőt még versben is egy-egy elbujtatott vezércikkkel, amelyben az író hűtlen lesz a műfajhoz és állásfoglalását a korról és a világgal szemben ebben a könnyebb formában adja meg. De ez úgy volt minden átmeneti korban s az igazi nagy tehetség át tudja majd törni magát a gátlások kömegén.

Az esszé túltengésének azonban meg van a jó oldala is: megszületett egy új műfaj, amelynek talán még nevet sem tudunk adni s amelynek az a lényege, hogy a szépirodalom eszközeivel nyúl hozzá komoly, tudományos kérdésekhez. Az a sok szociografiai könyv, világnézet és politikai tanulmány, amely az utóbbi hónapokban megjelent a magyar könyvpiacra, azt bizonyítja, hogy szakkérdéshez írói tehetséggel megáldott emberek nyúltak hozzá. Ennek pedig megvan az az előnye, hogy ezek a rétegek, amelyek előtt a legtöbb tudomány éppen a tudományos irodalom „tolvajnyelve” miatt hozzáférhetetlen volt, most hozzájuthat ehhez is.

Az írók tehát, írói felelősségük tudatában korunk nagy kérdéseinek a boncolói lettek. Ez

Szabaduljon fájdalmaitól!

Súlyosak és borzalmasak a reuma által okozott fájdalmak és ép ilyen súlyosak a kísérő tünetek: bosszorkányszurás, ideggyulladás, hát- és csipofájdalmak, kínjai is. Lehangoltta teszi és elveszi éltkedvét.
Új és nagyon hatásos fel-fedezés mindezek ellen a:
PAIN EXPELLER. A kezelés

a fájó helyek bedörzsöléséből áll, amelyet több esetben át rendszeresen kell eszközölni.

PAIN EXPELLER a reuma biztos gyógyszere. Hazánáljon **PAIN EXPELLER**-t és megszabadul fájdalmaitól.

Kérjen **PAIN EXPELLER**-t minden gyógyszerárban és drogériában.

az egyik megállapítás, amelyet az utolsó év irodalmi terméséből levonhatunk. De ez csak egy csoport, a harcosok gesztusa. Ugyanakkor egy másik igen érdekes fejlődés tanui is vagyunk: a történelmi regény és regényes élet rajz reneszánszának. Mi ennek az oka?

Az író vagy állást foglal a problémáival szemben — nyíltan, vagy nem nyílt színvállalás tesz, hanem szimbólikusan, burkolatlan mondja el azt, amit akar. És így menekül a történelmi regényhez, amelyben végeredményben a mult ba vetíti azt, amit a jelenről akar mondani. Nem kell ehhez történelemhamisítás, csupán ügyesen kell kiválasztani azt a korszakot, amely a legtöbb hasonlóságot mutatja a mienkkel. Ez az igazi oka a történelmi regény és regényes életrajz reneszánszának.

Ha az utolsó évek történelmi regénytermé

A TÜKÖR

A város harsog és dörög.
Zengők az utcasarkok.
Az utcasarkon állok én.
Közemben Tükröt tartok.
Az emberek tolonganak.
Én hangosan kiáltom:
— Igazmondó ez a Tükör!
— Tekints belé, barátom!

A nép gúnyosan felnevet.
Vásári szélhámost sejt.
Az egyik arcon durva bőr.
A másikon finom sejt.
Én nézem őket komoran
Es hangosan kiáltom:
— Igazmondó ez a Tükör!
— Tekints belé, barátom!

Egy nyurga diák bele néz. Szeme ijedve rebben.
És sáppadozva eltűnik a harsogó tömegben.

Egy szép kisasszony néz belé és ő is összerontan.
És sáppadozva eltűnik a harsogó tömegben.

A nép elámul. Nyugtalan.
Egymást löki a körbe.
És bele pillant mindenik
A villogó Tükörbe.
De mind fakó lesz hirtelen,
Mert ölnyi rémet látnak.
Riadtan nyargalnak haza
S ajtót, kaput bezárnak.

A Tükröt ekkor fogvacogva magam elé tartom
S rémülten állok magam is a néma utcasarkon.

HARSANYI LAJOS.

sét nézzük, minden nagyobb irodalmi alkotásnál érezzük a jelennek szóló tanítást, mind-egyikben a mai korból új világ felé vezető út kijelölését érezzük. És amennyire érezzük ezt a történelmi regénynél, annyira, sőt fokozottabban látjuk a regényes életrajznál. Csodálatos, hogy a regényes életrajzok művelői (leszámitva azokat, akik a konjunkturát használják ki és nyakra-főre gyártják az irodalmi-történelmi ponyvát, mint például Harsányi Zsolt), csaknem kivétel nélkül a baloldal irodalmi exponensei, akik a „diktátor” torz és durva arcát állítják elénk egy-egy történelmi figurában. Nérótól—Cromwell-ig.

Az irodalmi élet magyar vonatkozásban épügy, mint világvizonylatban a világnézetek küzdelmének hű tükré volt. A magyarság, vagy az emberiség nagy sorskérdései szólaltak meg egy-egy irodalmi alkotásban s az író nemcsak szórakoztatni akart, hanem irányt szabni és utat mutatni a jövőbe.

Az irodalom szervezői, a kiadók pedig kihasználták a konjunkturát és 1937 könyvtermelése a világnézetű irodalom jegyében állott. Így születtek meg a katolikus regénysorozatok, a transzylván írók sorozata, szlovenszki írók anthológiái és ugyanígy vonultak fel a baloldali kiadók is, ahol a jelszó „az új nacionalizmusok elleni küzdelem az irodalom eszközeivel” lett.

Talán ez a szoros kapcsolat író és kora, író és a ma problémái között hozta meg, hogy a közönség is fokozott érdeklődéssel fordult a komoly irodalmi alkotások felé. A világnézetű örvények között vergődő ember is az irodalomtól, a szellem emberétől vár feleletet nagy kérdéseire. Ma még talán nem kapja ezt meg teljesen kielégítően. Ma még az író is belső küzdelmeket vív. De ebben a kavargásban, ebben az erjedésben ma már világosan látjuk, hogy az irodalom nem „a szellem könnyed játéka” csupán, hanem ennél sokkal több: a születő új világ küzdelmes vajadásának kifejezője. Sőt talán még ennél is több: ennek az új világnak előkészítője. És mert így van, azért nincs többé „világnézetmentes irodalom” és azért nincs író, akinek joga lenne elmenekülni az elefántcsonttoronyba...

Ujévi meglepetés

Vannak egyesek, akik karácsony helyett inkább újévkor szeretnek meglepetést okozni. Itt persze nem a végrehajtóra, szabó-, gáz- és villanyzámlát hozó embertársainkra gondolok, hanem egyik nagy gyárunk vezérigazgatójára, aki elhatározta, hogy üzemének minden alkalmazottját megajándékozza valami csekélységgel. Ez meg is történt. Arról azonban nem tehet a derék vezér, hogy a gondosan elkészített szeretetsomagokra a kisasszony tévedésből fordítva ragasztotta fel a névjegykártyákat és így a holmik kissé elcserélődtek. No nem tulságosan, de éppen észrevehetően.

A kis gépirónő ennek folytán két cserépipát és egy pakli nyolcas dohányt kapott, míg János altiszt három pár selyemharisnyát (kis szövési hibával) és egy üveg francia parfümöt. Ugyanígy Nórának, a személyzeti osztály főnöknőjének bajszkötő és szivaradoboz, a sofőrnek pedig finom manikűrkészlet, meg rózsaszínű hajlekötő necc jutott osztályrészül. A kopasz, agglegény üzemigazgató bébi-kelengyét és köépitő-szekerényét talált csomagjában, a cvikertokot és az asztma elleni gyógyszerkört helyette az ifjú házassággyakornoknak juttatta a sors. Lilike, a vezér titkárnője ingyenes izsappakkolási utalványt, Juli néni, a takarítóasszony szájrúzsot és sitalpakat kapott, a pénztáros Mici pedig ostornyéllel, meg teveszőr halinacsizmával lepetett meg. A kocsis kapta tehát a kölniszórót és a hajbodorító ondoláló csomagokat. A meglepetés tehát remekül sikerült, sőt még én is kaptam egy tőrhető öltetet jelen kromim megírására, amelyben boldog újévet kívánok az összes érdekelteknek. Ez az év számukra már úgyis boldogan kezdődött!

K. A.

Keleti történet

A kalifa, aki amilyen hatalmas, olyan bölcs, igazságos és művészetkedvelő uralkodó volt, diadalmas hadjárat befejezése után új tróntermet építtetett, amelyben nagyjaival tanácskozzék és az idegen fejedelmek hódoló követeit fogadja.

— Ennek a teremnek — mondotta — a legszebbnek kell lennie a világon, ezért elrendelem, hogy minden falát a legkiválóbb mesterek egy festmény borítsa. Mert arannyal és drágakővel nagyobb és értékebb dísz a művész alkotása.

A kalifa akaratát közhírré tették és hamarosan jelentkezett is négy festőművész, aki hivatottnak érezte magát, hogy a kalifa kívánságát minden tekintetben tökéletesen megvalósítsa.

Három közülük már ismert és méltán ünnepezt mestere volt az eszetnek. A hivatottságukhoz kétség se férhetett. A negyedik, egy ravasz tekintetű, hetyke tartású fiatalember idegen országból jött, senki semmit se tudott róla, de ő maga nyilván annál biztosabb volt a tudományában, mert büszkén jelentette ki:

— Am én csinálók, az olyan lesz, mint a három másik együttvéve. Ezért a fejemei merek job állani.

Erre a gőgös kijelentésre őt is elfogadták pályázónak. Hiszen, aki ilyet mer mondani, annak csakugyan nagy művészeknek kell lennie.

Megindulhatott a munka.

Az óriási terem mindenik fala elé hatalmas függönyt huztak, hogy e mögött a mesterek zavartalanul dolgozhassanak és egyik se lássa, mit csinálnak a többiek.

Teljes hathónapi időt kaptak a munkájuk nyugodt és tökéletes elkészítésére. E hat hónap alatt a kalifa vendégei voltak, az ő palotájában laktak, az ő székácsi főztek nekik, az ő személyzete szolgálta ki őket, bőszégen és kényelemben éltek, hogy minden tehetségüket és figyelmüket művüknek szentelhessék.

A három ismert, öreg mester fanatikus szorgalommal látott neki a munkának. Reggeltől estig ott dolgozott mindegyik a maga falánál a függöny mögött és akárhányszor az ebédről is megelégedtek az alkotás buzgalomában.

Nem lehetett ezt mondani a negyedikről. Ez délig aludt, pontosan csak a lakomáknál jelent meg, a hat hónapból eltelt öt anélkül, hogy csak be is tette volna lábát a terembe. Inkább a női személyzet csinosabb fiataljai körül legyeskedett. Főlényesen mondotta:

— En ráérek. Mert amit ők együtt egy félesztendő alatt csinálnak, azt én megcsinálom magam egy nap alatt.

És valóban csak a legutolsó nap estéjén ment be a terembe, amikor a többi három

már készen volt a maga alkotásával. Akkor magára zárta az ajtót és hajnalig bent maradt.

Másnap délben volt a mesterművek bemutatása a kalifának, aki nagyjai kíséretében jelent meg a teremben.

Elhúzták a függönyt az első mester fala elől és az elragadtatás kiáltása zúgott föl. Maga a kalifa is mosolyogva hajtott fejet.

— A kép gyönyörű — mondotta meleg elismeréssel és megszorította az öreg mester kezét.

Ugyanez történt, mikor a második és a harmadik fal láthatóvá lett. Tökéletes művészi alkotás remek kompozíciója és ragyogó színei borították őket. A kalifa boldogan állapíthatta meg, hogy ennél szebb trónterme a világ egy uralkodójának se lehet. Mind a három festmény megérdemelte, hogy messze földről is ide zarándokoljanak a művészet kedvelői és értői a megnézésükre.

Most a negyedik fal elől huzták el a függönyt.

A kalifa mozdulatlanul maradt, de a többiek mind hátratántorodtak a meglepetéstől.

A falat egész terjedelmében egy óriási tükörlap borította. Nem volt ráfestve semmi, de mind a három festmény képe ott tükröződött benne ragyogva.

Az idegen „művész” földig hajolt.

— Ime, felség, amit ígértem. Az én falamon annyi látható, mint a többi három együtt. Ez az én alkotásom.

A kalifa semmit se szólt. Csak az ajka rándult meg egy kicsit. Azután sugott valamit a kincstartójának.

Amire a kincstartó kivett a ládából, amit két szolga hozott mögötte, egy arannyal megtömött jókora zacskót és odaakasztotta az első falra.

— Ez a tied — mondta az első mesternek.

Aztán a második falra akasztott ugyanígy egy arannyal telt zacskót. Azután a harmadikra.

Azután bezárta a ládát.

Az idegen fiatal „művész” kissé nyugtalanul szólalt meg:

— És az én zacskóm, ha szabad kérdeznem?...

A kalifa csendesen mondta a tükörfalra mutatva:

— Nézd, a tiedet ott láthatod — mind a hármat. Amit ott látsz, az mind a három a tied.

Akkor már kissé villogott a szeme, úgy, hogy a ravasz idegen jobbnak látta, ha nem kérdezősködik tovább. Sőt, el is tűnt hirtelen, mintha kámforrá változott volna. **Aladin.**

Fotó: Szegedi Togo család (balról) együtt megérkezett Berlinbe. A berlini pályaudvaron készült a japán nagykövetről.

HAROM AUSZTRIA

Seipel, Dollfuss, Schuschnigg

Írta: Csiszár Béla

Az osztrák szövetségi kancellár, az elmúlt hetekben, mint ismeretes, „Dreimal Österreich“ címmel könyvet adott ki, amelyet rendkívül nagy érdeklődés fogadott európaszerte és hír szeriát mindenütt nagy sikere volt. A nemzetközi közvélemény érdeklődéssel mélyedt el annak a széles perspektívájú történetnek a részleteibe, amelyet Schuschnigg olyan szakavatott-sággal idézett föl és tárt olvasói elé.

Távolról sem akarom ismertetni ezt a könyvet. Jömagam még nem is olvastam. Alkalmat ad azonban arra, hogy a háborúutáni Ausztria képét, helyzetét és jövőjét 1938 küszöbén megvizsgáljuk és erre mi sem alkalmasabb, mint a háborúutáni Ausztria e három nagy emberének, Seipelnek, Dollfussnak és Schuschniggnek élet-pályája. Hajtuk keresztül, az ő egyéniségük és tetteiken keresztül a maga éles valóságában láthatjuk a három Ausztriát úgy, ahogy az a kezdeti időtől a mai napig alakult. Érdekes három egyéniség. Az egyik, Seipel ott állt a köztársasági Ausztria születésénél s végigkísérte a nyomorúság és vörös korszak éveit. Olyan időben került a kormányrud mellé, mikor a tőkés pusztulástól kellett megmenteni az összeomlani készülő monarchia-csonkót. A másik, Dollfuss akkor került a hatalom polcára és vette kezébe Ausztria vezetését, mikor a Németországhoz való csatlakozás, illetve csatlakozás veszélye fenyegetett. Schuschnigg feladata ismét más. Nem szünt meg ugyan az előbbi veszély, de most már nagyobb veszélyek is fenyegetnek. Mindhármuk közül a legszínesebb és legmozgalmasabb élet-pálya kétségkívül Dollfussé: kombattáns egyéniségének a harc volt az eleme, ahogy egész élete harc volt, előbb a szegénységgel, majd az ország ellenségeivel. Seipel hallgatag, zárkózott, tudós, aszkéta egyéniség volt, minden nagyobb színpont nélkül, élete is egyszerű és egyenes ivelésű volt, akárcsak egyénisége. Schuschnigg némileg hasonlít hozzá, hideg és zárkózott természet, de a férfiaság minden bájával és szívéllyességével.

Egyben mindhármán egyek: nagy katolikus-ságukban. Hú és igazi fiai egyházuknak, nem amolyan anyakönyvezett katolikusok, akiknek a vallás legfeljebb csak dísz vagy kellő reprezentációs szükséglet, hanem érző és élő hittel követik elveit és tanításait s ez minden gesztusukon, rendelkezésükön és államvezetésükön meglátszik. Hú és igazi fiai hazájuknak is, amelyért készek minden áldozatra és — mint Seipel vagy Dollfuss megmutatták — a halálra is. Nem az uralomvágy vagy a dicsőség vágya vezeti őket a kancellári posztra, ennél mindhármán sokkal kellemesebb helyet és pozíciót is el tudnának képzelni. Ausztria megmentése lebeg mindhármuk szeme előtt, mikor hosszas körjelésre elvállalják válságos időkben az ország vezetését és minden módon eleget iparkodnak tenni vállalt feladatuknak.

Seipel korszaka a háborúutáni agonizálás, politikai és gazdasági anarchia, államcsőd, bolszovista kísérletezés, — tehát voltaképp a mai Ausztria megteremtése, a keresztény rendi Ausztria megalapozása. Az, aki e feladatra hivatott, a múlt század hetvenes éveiben született Bécs egyik szegényes kerületében. Apja kedélyes bécsi fiakkere volt, aki azonban az anyával együtt korán árván hagyta fiát. Seipel papnak lép be s már korán a szociális kérdések felé fordul. Rövidesen magántanár a bécsi egyetemen, majd a salzburgi egyetem hívja meg tanárárnak. Nyolc évet tölt itt s valósággal megsokszorozza magát a különböző tevékenységi területeken. Szociális akadémiát rendez, jótékony-sági egyesületeket vezet, közben újságíró, publicista, állampolgári kérdésekkel foglalkozik, könyvet ír, lebilincselő prédikációkat tart, míg végül az uralkodó kívánságára fel kell cserélni katedráját a bécsi egyetemi tanszékre. Ezekben a hónapokban ott állt tanácsaival a fiatal uralkodó mellett, aki azon van, hogy trónját és a monarchiát megmentse a pusztulástól. Sajnos, már késő minden segítségére, a monarchia összeomlik. De a romokban Seipel építi fel az újat. Képviselőséget vállal s csakhamar 5 éves legfőbb irányítója a keresztényszocialista pártnak. 1922-ben őt bízzák

meg a kormány megalakításával. Már csak benne remélnek, hogy országát kivezeti a bajok tengeréből.

Erős kézzel fog a kaotikus állapotok rendezéséhez. Bent rendet, kifelé pedig kielégítő légkört teremt Ausztria életlehetőségeinek fokozására. A koalíciós kormányzás nehézségei, a kommunizmus fel-feltörő erői, a gazdasági krízis utvesztői között a feladatok szinte emberfeletti, de a bátor és bölcs aszkéta urrá lesz minden veszélyen és nem retten vissza a nehézségektől. Megfontoltan és céltudatosan dolgozik, az eredmény hamarosan jelentkezik is. Belpolitikailag nyugodtabb légkör alakul ki, az osztrák valuta stabilizálódik, a kancellár sokat utazik külföldre, országának nagyobb kölcsönt szerez, végiglátogatja az európai fővárosokat és hazája helyzetére felhívja mindenütt a figyelmet. Az osztrák kérdésből ő csinál európai kérdést, valósággal „külföldi ügynöke“ országának. E felfokozott tevékenység közepette éri egy kommunista mérnyelő golyója. A golyó átfurja tüdejét, hetekig ápolják, fel is épül, de már sohasem lesz az az embe, aki azelőtt: élettereje évről-évre fokozatosan hanyatlak.

Háromszor alakít kormányt, majd megrongált egészségére hivatkozással lemond, hogy hazája érdekében más munkakört válasszon és töltsön be. Továbbra is megmarad a keresztényszocialista párt élén, mint a párt parlamenti harcainak és akcióinak legfőbb irányítója, de inkább utazó ágense lesz országának, rengeteg jár külföldön, hogy Ausztriára irányítsa a figyelmet és segítséget szerezzen hazájának. A huszas évek második felében újból két ízben váltakozik a kancellárságra. Ekkor tör ki a nagy kommunizmazendülés; az ő lelkierejének és erélyének köszönhető, hogy Ausztria megmenekül a bolszevizmus halálos szoritásából. Terveit azonban — Ausztria államéletének átszervezését, új alapokra fektetését — már nem végezhette el. Ezt Dollfuss, Ausztria másik nagy államférfia hajtotta végre. Dollfuss, a kis kancellár, akinek a szociáldemokrácia utolsó fellángolása és a nemzetiszocialista terror maximális kiterjedése

ÚJÉV KÖSZÖNTÉSE

Hát jöjjön most az új év, jöjjön újra a küzdelem, a munka és nyomor.
Mít vársz? A sorsod vajjon hova fujja s az életedbe mily titkok sodor?
Mégint elment egy év felettünk, kortárs, és egy új jön. Az élet rendje ez.
Gyengébb lesz-e és gyérebb a sikoltás s kenyeret veled vajjon ki felel?
Van-e kenyérből annyi, mint sikkolyból?
Hol lobog még a szeretet-meleg?
Ne fuss el onnan, hol sikoltva tombol a gond, — s heggeszd be a vérző sebet!

Gondolj, kortárs, az ősi magvetőre: kiről szól annyi szép példabeszéd.
„Annak, kinek var, adatik belőle, akinek nincs, elveszti mindenét...”
— Így van kenyérrrel, pénzzel, szeretettel, ott terem új, ahol már van elég, másoknak adni ezért ne feledd el a kenyér és a szeretet felét!
Légy magvetője jónak s nem gonosznak, s a tiszta magot ne utálra vedd, hol trágyadomb és mocsok vize poshad, de mindentütt a televényt keresd.

Millió éve csiráznak a magvak, s ha ideje jön, meghasad a föld.
Halomba gyűl a kéve és az asztag s a jóság, ami mély lelket bötöl.
Jöhét az új év, és mehet a régi, mi gond veled, — ha báte van veled?
Az év mindég a számokat cseréli,
— de a báte s a szeretet csak egy!

HUZELLA ÜDÖN.

Izomgörcs

Hamar megszünteti a fájdalmat és a merevséget

Idézzon elő azonnal bő vérkeringést a fájo és merev izmokon keresztül — és a merevség szinte varázsszóra eltűnik. Ez a Sloan's készítmény áldásos hatása. Először kellemes meleget érez, aztán eltűnik a fájdalom.

Kapható minden drogériában és gyógyszerárban. Nagy üveg 60, kis üveg 35 let

Sloan's Liniment

megszünteti a fájdalmat!

ellen kellett megküzdenie és e nyomasztó gondok és bajok közepette még arra is maradt érkezése, hogy az új Ausztriát keresztény, rendi és szociális alapokon felépítse.

Dollfuss is papnak készült, de inkább csak szülei akaratából, akik földhözragadt szegény földművesek voltak. A háboru azonban közbejött és Dollfuss a szemináriumból egyenesen a harctérre indult. A sors úgy határozott, hogy a háboru vérvívatárából szerencsésen hazakerült Dollfuss az egyetem elvégzése után a Bauernbund kötelékébe álljon, s mint Ausztria parasztságának képviselője és ügyének egyik legbuzgóbb szóvivője lépjen fel. Mint ilyen, nagyvonalu szociális terveket és elgondolásokat dolgoz ki, amelyeket a kormány sorra végrehajt s a realizált intézmények élére őt állítja legmegfelelőbb emberként. Zseniális szervezőképessége, nagy munkabírása miatt előbb a szövetségi vasutak reorganizálásával, majd a földművelésügyi tárca vezetésével bízzák meg. Számos új törvényjavaslatot hoz tető alá, aktivitása szinte megsokszorozódik, munkakedve folyton új és új területeket talál, ahol rendkívül sok az elvégzendő feladat.

Első kormánya a harmincas évek elején alakult. Első feladatának Ausztria pénzügyeinek rendbehozatalát látta, nagyszegű kölcsönt szerez, majd belpolitikai kérdéseket intéz el. Elsősorban a szociáldemokráciát fékezi meg és saját várában semmisíti meg. Majd a nemzetiszocialista izgatást szorítja korlátok közé. Jól tudta azonban, hogy ha átfogó megoldást nem talál, kis országa előbb-utóbb beléhull a nagy német óriás bűvöletébe. Ezért akarja mindenáron tető alá hozni az új rendi alkotmányt, amelyet Seipel hiába igyekezett megvalósítani. Régi törekvése volt egy keresztény rendi állam létrehozása a „Quadragesimo Anno“ elvei és szelleme alapján. Elgondolásait Ender volt kancellár önti szilárd formákba. Az új rezsim már egy év múlva életbelép. Korporációs tagozódása folytán a rendi Ausztria némi hasonlóságot mutat a fasizmussal, de annak minden tulzását sikerült elkerülni s egész Európában elsőként kiépíteni a pápai enciklika szellemében működő rendi életformát. Ezzel párhuzamosan egy nagy mozgalmat indított el a kis kancellár: fel akarta éleszteni az osztrák nemzeti öntudatot, hogy a német nemzeti szocialista gondlattal és az egyesülési törekvésekkel szemben minél hathatósabban propagálhassa Ausztria különleges faji és nemzeti eszményeit.

Modern, nagyvonalu, rendkívül nagy szervező erővel megáldott államférfi távozott vele az élők sorából, mikor 1934 nyarán a nemzetiszocialista puccsisták fegyvere kioltotta életét. Nagy szerepe volt orszaga életkorának alakulásában, elvégezte a gondviselőtől rábört feladatot, de Ausztria megbékélését már utóda, Schuschnigg hajtotta végre. A harcok embere elesett a küzdelemben az általa képviselt gondolatért, de a zászlót továbbvitte az utána jövő kormány, amely a harmadik Ausztriát szemeltesíti már meg, azt az Ausztriát, amely már inkább a simulékony diplomácia eszközeivel harcolt, mint az agressz-

Asszonyok dolga

Divat-notesz

A bársony megtartotta előkelő pozícióját. Nagyon elegáns délutáni bársonykosztümök készülnek ezüsttróka, még gyakrabban kanadai tűzróka szőrmézéssel. A bársony mint ruhadísz is igen fontos szerepet tölt be, sötétzsinű monotonitását élénkítő bársonysálak ellensúlyozzák. A téli szövetkosztümök hatásos kiegészítője a színes, sokszor mintás angol bársonyblúz, Párizs a bággyadészínű lenge csipkeruhákat, mélyvörös bársonyszalagdíszekkel élénkíti. A magasan csukódó háromsoros fehér, vagy türkiz gyönggyel dekorált fekete bársonyblúz fekete szoknyával elegáns délutáni viselet.

Gyönyörű házi köntösök készülnek sima angol bársonyból. A bubigalléros, erősen glöknis, elől végiggombolt, majdnem földigérő angol bársonyruhák erős versenytársai az eddig rendkívül kedvelt imprimé kreppsztatén és dús hímzésű fekete krepp marokén háziruhaiknak. A meglehetősen bársonyruhák a modern otthon élénk színei között nagyon előnyösen hatnak. Dívatszínű: mélyvörös, palackzöld, királykék.

A kesztyű újabban erősen foglalkoztatja a divattervezők fantáziáját. Az eredmény: színes, domináló, hatásos kesztyűdivat. Sokszor a toalettlényegesebb díszet jelent. Sima, barna szövetruhát banánzöld-barna kombinációjú kesztyű dekorál, délutáni és estélyi kesztyűkön megismétlődik a ruhákon végighúzó díszítő flitter, gyöngy- és hímzésmotívum, strasszköves cipővel strasszkövel kihimzett kesztyű harmonizál. A legtöbb kesztyű kétféle színű bőrből készül. Bundákhoz, főleg sportelőokra, szőrmekesztyűt viselnek és a struccollídiszes estélyi toaletti kesztyűje struccollímanzsettával készül.

A konyha körül

Téli leves (6 személyre). 10 deka vöröshagymát és kevés zellert finomra vágunk, 15 deka vajban pároljuk, majd másfél liter vízzel öntjük fel. Hozzáadunk előző este beáztatott 10 deka szárga borsót és 10 deka fehér babot, 2 hamozott, karikára vágott burgonyát, sót, borsot, muskátidiot és laasan forraljuk. Ha minden puhára főtt, szitán áttörjük, izesítjük és pirított zsemlyekockákkal tálaljuk.

Vezuv Pudding. 6 tojássárgát keverünk 14 deka cukorral, hozzáadunk 3 szelet reszelt csokoládét, 14 deka őrölt mogyorót, egy marék morzsát és 6 tojásfehérjét. Kikent, kiszórt formában háromnegyed órát főzzük. Tálalásnál a pudding közepébe fél citromhéjba rumot öntünk, kockacukrot teszünk és meggyújtjuk. A puddingt porcukorral meghintjük. Melléje borsodót adunk.

Sült ponty. A pontyot elfelezzük, bevagdossuk pár helyen, besózzuk. A sütőben vajra helyezzük, megszórujuk elvágott champignonnal, egy kg halra 10 deka reszelt sajtot szórunk és a sütőben megsütjük. Melléje petrezselymes burgonyát tálalunk.

Diós és mákos patkó. Egy kg lisztből szórásra félreteresszünk valamit. Hozzáveszünk fél kg vajat, amelyből kenésre szintén félreteresszünk. Most a deszkán összegyúrunk vele 4 deka élesztőt, amelyet langyos tejben csak feloldottunk, egy deci tejfölt, sót, fél citrom levét, 5 tojásfehérjét, amelyet 5 egyenlő részre osztunk el. Ezt sorjában, pihentetés nélkül vékonyra kisodorjuk, egész felületét megkenjük a töltelékkel, felsodorjuk, tetejét tojássárgájával megkenjük és sütjük. Minden egyes patkóra 25 deka töltelék számított. A lepsit vajjal megkenjük.

A mákos és diós tölteléköt fonott cukorral és vízzel, esetleg kevés tejjel készíthetjük, teszünk bele parányi vajat is. Izesítjük mazsolával, törött fahéjjal, vágatunk bele diószemölcsöt, datolyát, tönárdot. A tölteléköt nem főzzük fel, fő édesre és nedvesre készíthetjük.

A kiegészítők világában nincsen uniformizált divat. Mindenfajta és formájú táskák divatosak, geometriai ábrák a romboidtól a csonka kúpig teljes létszámban képviselve vannak. Nappalra nagyon elegáns az örökké divatos krokodiltáska, melyet főleg nagy formátumban kedvelnek. Délutánra az antilopok kombinációjú középnyagú táskák divatosak. Mennél jobban közeledik az este, ugyanolyan arányban csökken a táskák nagysága, estélyi toaletthez strasszal, gyöngyhímzéssel, flitterrel díszített kislakú fekete táskát viselnek.

A szoknya és a kabát rövidülésének szükség-szerű következménye a hócipő megnövekedése, csizmává változása, a nők legnagyobb öröme. Nemcsak tetszetősebb, de sokkal célszerűbb viselnek bizonyult, mint a hócipő, amely ellen már sok panasz hangzott el. A rövid hócipő nem védte meg teljesen a lábszárat, közte és a már tavaly is megrövidült szoknya között szabadon maradt lábszárrészt éppen a hócipő rövidsége miatt sokszor megszepte a fagy, fájdalmas fel-pattogást, kivörösödést okozva.

Csillogás, pompa, ragyogás... az idei téli divat jelszava. Az elegáns színházi premierek, az operai díszelőadások, a nagy koncertek vakító csillárjainak sugártörésében ezerszeresen csillog a flitter, sápadtan izzik az aranybrokát, hidegféhen zizeg az ezüstkelme. Pompázó gyöngyruhák súlya alatt roskadoznak a karcú alakok, egyes túllruhákhoz néha száz méter anyagot is felhasznál a divatkeletre teremtő fantáziája. Sejtelmes fátyol keretezi hízlelően az arcot, minden divat, ami nőies, csillogó, ragyogó...

Habcsók. 3 tojásfehérjét, 21 deka cukrot, fél kanál ecetet gőzön jó keményre verünk, behintünk diót, esetleg datolyát. Vajazott piévre kis kanállal csököket rakunk és azokat lassú tűznél szárítjuk.

Líbamájpástétom. Fél kg. májat levesben megfőzünk, áttörjük szitán, 7 deka vajat habosra keverünk, hozzáadjuk a májat, 10 deka felolvasztott aszpikot, fél liter felvert tejszínhabot, két kanál finom pástétomfűszert, sót. Bombafórmát vajjal kikenünk, beletesszük a pástétomot és jérbe állítjuk úgy, mint a parfé. Szépen díszítve tálaljuk.

Szárnyasfelfűjt. Bármilyen szárnyas sült maradványból készíthető. A maradványt apróra elvágjuk, besamelit készíthetünk a hús mennyisége arányában és sajttal izesítjük. A besamelbe tesszük a húst, 3-4 tojássárgát, a tojások habját és megsütjük. Salátát és sajtos rizst adunk melléje.

Kelbimbó pudding. A kelbimbokat sós vízben megfőzzük és szitára rakjuk. 40 deka kelbimbót veszünk 4 személynek, 5 deka vajat lekeverünk 4 tojássárgával, 10 deka reszelt sajttal, beletesszük a kelt, 4 kanál habot és 2 kanál zsemlyemorzsat. Párolhatjuk vajazott és lisztezett puddingformában, de süthetjük felfűjtnek is.

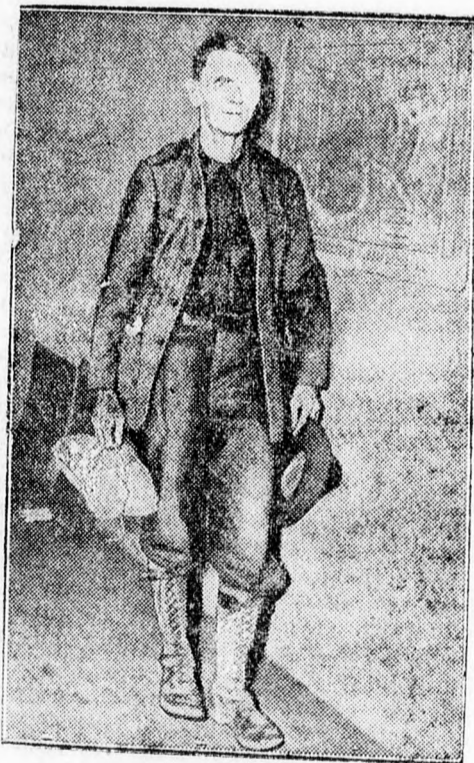
Csuka makarónival. 2 kiló lefőzött csukát szétszedünk apró darabkákra. Fél kg makaront sós vízben puhára főzünk. Tűzálló talba rétegenként lerakjuk a halat és makaront és közben alábbi mártással öntözük. Tetejét bőven meghintjük reszelt sajttal és egy órát sütjük. Mártása: 10 deka vajból és 3 evőkanál lisztből parányi reszelt hagymával rántást készíthetünk, azt kb fél liter halvízzel felöntjük, teszünk hozzá 1 deci tejfölt, sót, borsot és két kanál reszelt sajtot.

Cherry. Fél liter jó vörösbort felfőzünk fél kg cukorral, teszünk bele 1 rud vaniliát, parányi citromhéjat, egész fahéjat, szektüszetet. Ha letakarva felforrt, kihűtjük, átszűrjük és elkeverjük fél liter jó rummal.

szív és erélyes harc módszereivel. Schuschnigg Kurt Ausztria jelenlegi kancellára mindössze 40 éves. Öt éve kancellár, de máris megmutatta, hogy ügyes, okos, bölcs és nagyvonalú államférfi, megvesztegető ügyességű politikus, akinek sikerült olyan nyugodt és bizakodó légkört kialakítania bent az országban és Ausztria külpolitikai pozícióját olyan erőssé emelnie kint a külföldön, aminek már régen örvendhetett a kis ország.

Schuschnigg régi nemesi családból származik, ősei között sok a katona. A kereskedelmi főiskolát végezte, majd jogi pályára megy, amelyet időlegesen félbeszakít a háború. A háború végeztével a katolikus népszövetségben tevékenykedik, élénk részt vesz a különböző szervezési munkálatokban, megalakítja a keresztény szocialista szövetséget, közben befejezi jogi tanulmányait, majd Bécsbe megy, ahol reábizsák a büntetőtörvénykönyv kodifikációs munkálatainak vezetését. Igazságügyminiszteré Dollfuss nevezi ki, aki az új rendi állam alkotmányának kidolgozásában tevékeny szereppel bízza meg. Később kultuszminiszteré nevezik ki, majd mindkét tárca vezetését magára vállalja. A nemzetiszocialista puccskíséret után ő lesz Dollfuss utóda. Schuschniggot fontos szerepkör várja, neki kell békét és nyugalmat hoznia Ausztriának és biztosítania a kiegyezéses megoldást a német-birodalmi és kis országai között. Végzetesen összekuszált helyzetet kell kihonyolítania s egy nagy feszültségekkel teli légkört megtisztítania. Schuschnigg nagy eréllyel és diplomáciai tapintattal fog a munkához. Munkája komoly és tartós sikereket hoz. Az izgatás alábbhagy, a belső helyzet megszilárdul. A kancellár ügyesen szereli le a szélsőségeket.

A különböző hazafias alakulatokból egységes szervezetet hoz létre, nagyarányú politikai egységmunkája legyőzi a különböző ellentéteket. Létrehozza a német-osztrák vonalon a megegyezést, függetleníti magát az olasz politika gyámkodásától és kiegyezést keres szomszédaival. Ebben a korszakban az ő módszereire volt szükség, csak az ő hideg és fölényes egyénisége tudott kibontakozást létrehozni és megteremteni a hidat a különböző szakadékok között. A harmadik Ausztria nagy és becsült kancellárja, képviselője ő, méltó folytatója Seipel és Dollfuss vonalának. Az új esztendőben, a rendkívül érdekes változásokat és eseményeket ígérő 1938 évben Ausztriának bizonyára sok szerepe lesz, hogy a középeurópai ellentétek kiegyenlítésében áthidaló legyen. Ebben a szerepben Schuschnigg bölcs diplomáciájától az ő országa népe még sok hathatós tevékenységet várhat.

Akik „megfelezték a szemüket“.

Emberi szempontból rendkívül megható, orvosi szempontból pedig korszakalkotó operáció történt New-Orleansban. Egy 19 éves fiatalember valami baleset következtében elvesztette mind a két szemét. Egy 68 éves barátja kioperáltatta egyik szemét, amit a 19 éves ifjú szemüregébe ültettek át s most a megvakult ifjú új szemével egészen jól lát.

ÜDIT

LITHYNIA

GYOGYIT

ásványvíz

Megrendelhető a főlerakathál: Dr Váli, Oradea, Str. Vlahuța No. 80. :: Telefon: 37.

Polgári komfort

Ista: Dallas Sándor

A minap mentem az utcán elgondolkozva s egyszer csak rámköszönt valaki:

— Jónapot.

A vak volt, akit nem láttam több mint négy esztendeje. Akkoriban kocsmai zongorista volt abban az utcában, ahol még mint legényember laktam s hazamenet be-betértem hozzá beszélgetni. Kadarkát itunk s úgy gondolom, ott volt valami szurdékja a kocsmárosnál, valami földre ágyazott szalmazsák, ott aludt. Szerettem ezt az embert. Kopott volt, bölcs és filozófus. Azt hiszem, boldog és tiszta ember. Akkoriban azt bizonygatta nekem, mint valami boldog remete, hogy egyedüli nagyszerű az életben a dolgok fölé való emelkedés, lenézni a mohó esztertelőket, nem gyűjteni semmit, mert mindennek vér az ára s amit az ember gyűjt, rabja annak és teher a lélek számára a túlzott eredmény. Az embernek egészen mindegy, szalmazsákban alszik, vagy sodronyos ágyon, vasalt a ruhája vagy gyűrött, egyáltalán minden mindegy, ami a külszínt teszi. Egy tülka van a boldog életnek: mozdulatlanul maradni s ebben a mozdulatlanságban megélni a vér és lélek távoli szentációit. Ez volt a filozófiája, eszerint is élt, nyugodt volt, bölcs, kopott és fölényes, az élete zárt és egységes világ, csupa biztonság és csupa erő. Elég rendszeresen keresett ott a kocsmban, de amit keresett, szétpotyázta, evett, ivott, ahogy megkívánta, járt hozzá néhány nyomorgó vak, azokat nem egyszer megvendégelte. Semmije se volt, de boldog ember volt s én, megvallom, gyakran szinte megtisztulni jártam hozzá, mert a füstös kocsmban olyan szabad volt körülötte a levegő, mintha hegyek között járna az ember. Miért ne mondjam, hogy nagyszerű ember volt ez a vak, mikor az volt?

De mindennek több mint négy esztendeje s most itt találkoztam vele Budán és mondom, rámköszönt.

— Jónapot.

— Nini, — mondtam neki, — maga az? — És elcsodálkoztam. — Honnét ismert meg?

— Krákogott — mondta mosolyogva. — Egészen jellegzetes krákogása van, biztosan még most is sokat cigarettázik s egyébként is, emlékezhetik rá, hangról milyen kitűnően megismerem az embereket.

— Igaz, — mondtam neki, mert valóban így volt.

Akkor egyszerre végignéztam rajta s meglepetve láttam, hogy nagyszerűen fel volt öltözve, a nadrágja vasalt, nyúláször kalapja van, a szemén csontkeretes, fekete szemüveg s a lábán keskeny, franciás félcipő. Valami illat is megütött a ruhájáról, kölnivíz illata, chipre.

— Mi van magával? — kerdeztem csodálkozva. — Milyen elegáns! Mint egy báró. Hegyes cipőket visel és chiprevel illatosítja magát. Mi van a régi filozófiájával és hol játszik most?

Kicsit elpirult.

— Ejnye, de jól szeme van és de jól emlékszik rám — mondta. — Igen, egy kicsit jobban megy nekem most, mint akkoriban. Egyben azonban téved: nem játszom sehohsem. Megnősültem s most zongorahangoló vagyok és zongoralekéket is adok azonkívül. Van ki-lenc tanítványom s mert gyorsan hangolok és jól, ez az üzlet is meglehetősen megy. Keresek havonta átlag százhusz, százötven pengőt. A feleségem, aki szintén vak, egy dzseszben játszik, sajnos, csak egy kisebb zenekarban, keres havonta nyolcvanot, százat. Énekel is. Nagyon szeretik, szép alt hangja van. Így van kétszáz-

kétszázötven pengő jövedelmünk és nagyon rendszeresen élünk belőle. Akarja látni a lakásunkat? Itt lakunk mángyárt a közelben. Szoba-konyhás, komfortos lakásunk van. Nézze meg.

Szépén elindultunk a lakása felé, megmondta a címet s én belekaroltam, hogy majd vezetem, de leintett, hogy nem emlékszem-e, milyen nagyszerűen el tud ő találni akárhová, csaknem lépésre ismeri a várost. Hát csak menjünk egymás mellett. Sajnos, a felesége nincs otthon, valami dolga van a városban, de ha félórát várok, egész biztosan találkozhatom vele. Mert addigra megjön.

Hát mentünk s hogy tapogatózva s a botjával itt-ott kopogva a falakon, ballagott melletttem, olyan volt, mint aki egy birtokot vizsgál megtekinteni. Hogy egyszer csak megállunk majd s körülint ezer hold felett a botjával: No ez az, nézze meg. Volt benne valami gőg, száján kis pittyedt mosoly s modorában valami idegen, valami csipős, mint az elpattanó ostor hegye. Csak néztem rá. Ez lenne a vak az én legénykori utcámból? A filozófus? A bölcs? A derűs? A belső életet élő? A csaknem költő, akivel órákat elbeszélgettem, ha nem kellett zongorázni? Mi van ezzel? Egy teljesen idegen ember baktatott melletttem, még az arca is más volt, a keze mozgása is; hiányzott belőle valami fény. Mi történt ezzel? Mikor és mitől lett ez ilyen fürge és pattogó szavú, mikor régen úgy estek a szavai, puhán, mint a vattacsomók?

Így érkezünk meg, kinyitott egy földszinti lakást, betessékelt levette a kabátomat, leültetett. Egy aprólékos polgári gondolat berendezett egyszobás lakásban voltam: letakart sezlony, faragott szekrény, zongora, komód. Képek a falon, a padlón szőnyegek, a komód tetején rengeteg apró csecsebecse, olyan kis porcellánfigurák s köztük, búra alatt forgó ingabúra. Csupa aprólékos polgári gondolat. Csupa aprólékos polgári ékesség, (hogy mindezeket hogyan rendezik el naponta újra és újra, nem tudom), nem így képzeltem el egy vak lakását. Pirilánabbanak, sokkal egyszerűbbnek. Különösen a csecsebecsék tűntek fel, amelyek szimmetrikus rendben álltak, példás, pedáns rendben, mint olyan helyen, ahol a gazda lát. Nem is tudom megmondani, milyen idegenül éreztem magam itt.

— Nos? — kérdezte a vak.

CSENDELET

Egy irkalap. Egy ceruza.

Egy tétlen kicsi kéz.

Egy bánatos kis gyerekarca

Az ablakon kinéz.

... Odakinn lágyan hull a hó

És látszik, hogy a csuszka jó.

Friss hangok szállnak: hó, hahó!

A szán csilingel, — fut a ló.

A sok gyerek kinn oly bohó.

Robban, repül a hógolyó!

Marónit süt egy vén anyó.

És korcsolyázni volna jó!

A pályán szól a zenészó.

Alomtűhéren hull a hó...

Egy irkalap, egy ceruza,

A lámpa fényt vetít.

Egy kis kéz sirva kőrmöli

A „Tél örömeit“...

K. TÓTH LENKE

— Hát — mondtam, — szép lakás. De bocsásson meg, egyet nem értek. Minek ez a sok ékesség? Ez a sok apró csecsebecse, amellyel csaknem minden hely tele van. Hisz, ne haragudjék, de nem látják.

— Igaz, — mondta fürgően és különös mosollyal a szája körül, — de jönnek hozzánk olyan emberek is, akik látnak. Mint például ön is.

És meglepedettség volt az arcán, gömbölyű, polgári büszkeség. Akkor vettem csak észre, hogy négy év alatt valósággal meghízott. A szája kicsit peremes. Olyan száj, amelyre azt mondják: élveleg.

— Jöjjön csak — mondta, — megmuta-

tom az egész lakást. Hiszen mi csaknem barátok voltunk. Hát nem?

— De igen, — mondtam. — Igazán, csaknem barátok voltunk mi ketten.

Karajogott és megmuatatta a fürdőszobát, amely csempés, hófehér kád van benne, jobbra porcellán mosdó, felette üveglapon fogkefe, paszták, szájavíz, piperecikkek, a fogason törülközők lógtak, két írótrüfűdőköpeny.

— Remek lakás, — mondtam. — Igazán remek.

— No úgy-e! Volt egy kis hozománya a feleségemnek, idők folyamán esernyőcsész pengőt gyűjtött össze, abból rendezkedtünk be ilyen szépen. Tudja, — mondta egy kis zavarral az arcán — a régi filozófia marhaság. A kopott ember filozófiája. Bizonyára maga is rájött már, hogy nem ér semmit. Képzéig. Ez az asszony itt, ez az én feleségem engem egészen rendbehozott. Mióta megnősültem, nem iszom egy kortyot se. Mit szól hozzá? Igaza van a feleségemnek, hogy ez könnyelműség. Nem is dohányzom. Minek fűjjam belc a pénzt a levegőbe? Nem igaz? Az ember úgy rendezze be az életét, hogy legyen valami célja. Nekem például most az a célom, hogy két-szobás lakásba költözsem és külön szobám legyen. Nagyon szép az. Ha meglesz, azt hiszem, komponálni fogok. Meglátja, hall még tolem egy-néhány remek tangót. Van itt — állt a fejére... — Van itt még valami!

Megnyalta a szája szélét és nevetett. Aztán visszamentünk a szobába, leültünk és nemsokára jött az asszony. Olyan harminczéves, szőke, nyíróly hajú, vékony száju, hűvös. A zongorista és az énekesnő. Az új inspirátor. Összeismertetett vele az ura, aztán azt kérdezte tőle:

— Nos? Elintézted?

— Nem, — mondta az asszony bosszúsán. — Kér, hogy várj.

A vak erre lobbot vetett, eljéledkezett rólam és kiabálni kezdett:

— A fene egye meg! A bitang! Hónapok óta hiteget már és nem fizet. De deperiem a disznó! Be én! Azt hiszi, mert vak vagyok, velem elbánhatik? Majd megmutatom én! Megmutatom!

Nagyon kínos volt, kőhögtem, erre össze-rezzent és magyarul kezdett.

— Ne haragudjék, de egy suszternek eátam

még decemberben hatvan pengőt kölcsön, hogy február elsején visszafizeti. Nagyon meg volt szorulva, hát adtam. Tudhatja, hogy én jószívű ember vagyok. De most már április közepe is elmúlt és egy vasat se láttam tőle. Micsoda dolog ez?

— Hiányzik magának? — kérdeztem.

— Nem! — mondta. — Nem! Hatvan pengőt még kibírok. De micsoda disznóság az ilyesmül Becsapja az embert! Eh! Kölcsön kér, aztán eloldalog és nem fizet. Hát lopom én a pénzt? Nos, Elza, nem?

A feleségétől kérdezte ezt s ő vissza:

— De igen! De igen! Teljesen igazad van!

Hát így. Últünk, a szoba hidegen hallgatót, a csecebecsék szimmetrikus glédában figyelték s olyanok voltak a beszűrődő fényben, mint valami fűrészfogú, harapós kis fenevadak. Az ember ott ült a sarkon, az arca sápadt volt a dühtől, amelyet kicsit mégis fékezett előttem s ahogy lehajította kicsit a fejét, láttam, tokája van. Rendesen meghízott. Csak néztem és nem ismertem rá az én négy évvel ezelőtti remek és szabad róptű és derűs emberemre.

Nem volt sehol. Minden régi láttság eltűnt az arcáról, minden líra. Bizony, olyan volt, mint egy uszorás. Ezernyolcszáz pengő hozomány, havi kétszázötven pengő, egy sezleng, egy ágy, egy asztal, egy saját zongora, néhány kép, egy sereg vacak csecebecse és egy komplett fürdőszoba, így elbántak vele. Meg egy asszony. Pénzt kölcsönöz és megesküszöm, hogy erős kamatokat is szed.

Eszembejutott valami.

— Mondja, — kérdeztem, — emlékszik még a Toselli-szerenádra?

Már ez csak elég vacak kis muzsika, elég utszéli, elég közhely, de hajdanában sokat játszott és érzelmesen énekelt hozzá.

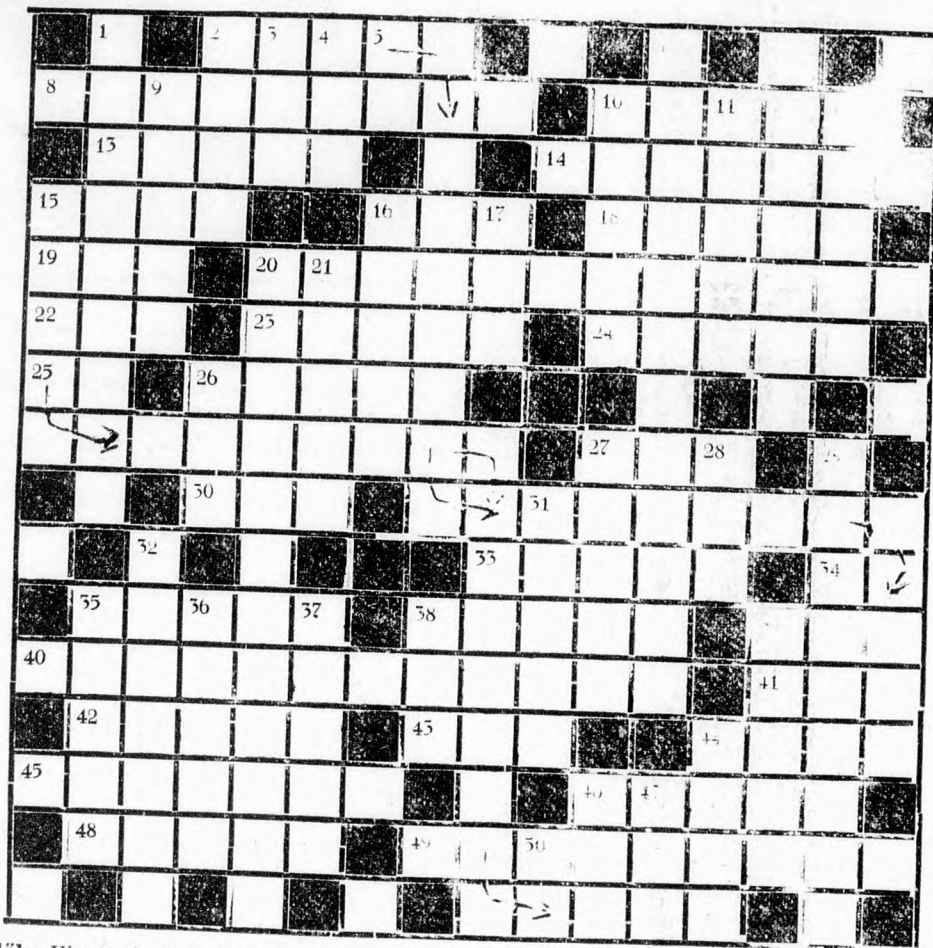
— Eh! — mondta és legyintett. — Ostobaság!

Mérges volt és elintézte.

En meg néztem rá és olyan hűvös érzésem volt, mintha valami jégablán ülnek. És azt gondoltam: így hal meg egy ember. De nem is ezt. Ezt gondoltam: így hal meg az ember. Így. És vége van és soha többé fel nem támad.

KERESZTREJTVENY

1. (292.) szám.

Beküldendők: Vizsz.: 2., 20. 40. Füg. 11., 6., 15.

Beküldési határidő: január 12.

Vízszintes sorok:

2 Idézet Vörösmarty „Vén cigány” c. verséből. 8 Nagy fájdalom. 10 Rést vág a dinnyén. 13 Női név. 14 Gépek, ékezet pótlandó. 15 Pihenés — németül. 16 Egy ikésige ik nélkül. 18 Nagy harcok színhelye. 19 Elme. 20 Pl. Sappho. 22 Gép betűi keverve. 23 Érzékszervünk német ige-léssel. 24 Aki egy szót sem tud kimondani. 25 Vo. 26 ...Trapana. 27 Három betű az abécé elejéről. 30 Halál — németül. 33 A-val Grillparzer-darab magyarul. (Ahnmutter.) 34 Két magánhangzó. 35 Egyforma betűk. 38 Leánynev. 39 Kant mássalhangzó. 40 Rendalapító. 41 Davosban van. 42 TRKIR. 43 K-val falu Szabolcsban. 44 Ilonkád. 45 Száz centis. 46 Gyakori vezetéknev. 48 Két szó: 1. egyszerű gép, ford. 2. magyar író. 49 Fizikai fogalom.

Függőleges sorok:

1 Sport. 2 Tenger van ilyen. 3 Német város. 4 T-vel benne, női név. 5 A magyar miniszterelnök monogramja. 6 Aki utra készen áll, az mondja. 7 Két szó: 1. igekötő, 2. bibliai név. 9. z. 10 Vörösmarty mneyasszonyának keresztnéve. 11 g. 12 Lakni ige egyik alakja. 15 Petőfi-idézet. 16 Két szó: 1. Mura német neve, 2. lekvár. 17 Egy középkori apáca keresztnéve. 20 iskolai feladat. 21 Férlinév ékezet nélkül. 26 UIT. 27 Madár. 28 Indulatszám. 29 „Az én hazám...” (angol szállóige).

31 Erdélyi költő. 32 Homéroszi hős. 35 Kipusztult nép. 36 Biztosító. 37 Lőleled (e = a.) 38 ...basis. 39 Mesebeli király. 44 Két Ida. 46 Osztrák államférfi volt. 47 ONE. 50 Yen mássalhangzó.

47. számú keresztrejtvenyünk helyes megfejtése:

Inasa előtt senki se nagy ember. — A szeretet önmagunkon kezdődik.

Helyesen megfejtették: Moldován Baby, Halmai Nóra. Mihály Imre, Tedeschiné Felterjai Petheő Anna Ruscsák Endre, Csibi Lenke, Kiss András, Csempe István, Páll V. Géza, Loy István, Rác Lajos, Makor Béla, Zonda Magda, Oberst Béla, Tuncsek László, Bieber Béla, Szabó Józsefné, Kern Ferenc, dr Simon Gyula, Derzsy Zoltan, Hodács Agoston, Darvas V., Kapros Ödön.

A jutalomkönyvet **Zonda Magda** nyerte meg. Elküldöttük.

ROVATVEZETŐ ÜZENETEI

Olvasóinknak, keresztrejtvenyünk k. megfejtőinek boldog, békességes új esztendőt kívánunk.

M. B. Örülünk, hogy a jutalomkönyv olyan kellemes meglepetést okozott. Megírjuk ezt a könyv szerzőjének is.

Z. M. Kedves, hogy ismét jelentkezett megfejtésével. Régóta nélkülöztük. Csak nem volt beteg?

A világ legrégibb cukro

Nara japán város birtokolja a világ legrégibb cukorpróbáját, amely immár 1200 éves. Nara Krisztus után 710-től 784-ig a japán szigetvilág fővárosa volt. Ebből az időszakból egész sereg orvosságot őriztek meg, amelyeket a tradícióra büszke japánoknak sikerült teljes épségükben fenntartani. Ezek közt az orvosságok között található egy kis, cukornádából készült, cukorpróba-val telt doboz is. Evezredekkel ezelőtt ugyanis a cukrot orvoszerűen használták. Ez az orvosság annál is inkább hamarosan elterjedt, mert a betegek jó része miatt szívesen használták. A legenda azonban a cukorpróba eredetét is megjelöli, mert úgy szól, hogy ezt a cukorpróbát egy kínai orvos hozta át a szigetvilágba.

Egy gentleman ujságíró

Amerika a nem régen 81 esztendőskorában elhunyt Ogden Kalla személyében egyik legjelentősebb ujságíróját veszítette el.

Ogden Kalla 12 esztendőn keresztül a newyorki Post igazgatója volt, később 22 esztendőn keresztül, halála pillanatáig a New York Times igazgatója.

„Gentleman módjára írt gentlemanek számára.”

Ogden Kalla a kormányzat és a sajtó egymáshoz való viszonyára vonatkozó eszméit így formulázta meg:

1. Egy kormányzat ujságok nélkül tőrhetetlen lenne.
2. Egy kormányzat ujságokkal elviselhető.
3. Egy kormányzat, melyet ujságírók gyakorolnának, gyalázatos lenne.

Mekkora lehet a legkisebb napi élelem?

A Britisch Medical Association tüzetes tanulmányok alapján arra a megállapításra jutott, hogy felnőtt embernek táplálék alakjában naponta legalább 3400 kalóriát és 50 gram értékű fehérjét kell felvennie, hogy életfolyamataiban zavar ne keletkezzék. Az angol egészségügyi minisztérium szakértő bizottsága ezzel szemben ezt a legkisebb élelemmennyiséget 3000 kalóriában és 37 gram fehérjében állapította meg. A két megállapítás különbsége onnan eredt, hogy a minisztérium szakértői csak statisztikai átlagszámokat közöltek, ezeket pedig nem lehet egyszerűen minden emberre alkalmazni. Az orvosszövetség számai viszont különböző családok átlagát jelentik. A minisztérium és az orvosszövetség most közösen megállapították a minimális élelemszükségletet. Ime néhány adat: Nehéz munkát végző férfi: 3400—4000 kalória, közép munkát végző férfi: 3000—3400 kalória, könnyű munkát végző férfi: 2600—3000. A nő munka esetén 2800—3000, a háztartásban 2600—2800 kalória. Fiú 14—18 éves korban 3000—3400 kalória, leány ugyanakkor 2800—3000 kalória. Gyermekek 12—14 éves korban 2800—3000 kalória. A napi fehérjeszükséglet 80—1000 gram és függ a kortól, a testi állapottól, a munkától és a klímától. A fehérje egy része teljes értékű fehérje legyen, azaz állati fehérje, ilyen a tej, tojás, sajt, hús és hal.

* Ha tulsok gyomorsavától okvetlen meg akar szabadulni, úgy ne mulassa el reggelentként egynegyed, esetleg fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet éhgyomorral inni. Kérdezz meg orvosát.

Töredelmes vallomás

(Széjlegyzetek Arató András verseskötetéhez)

Arató András, ez a fiatal poéta, akinek szenvedélyes hangja versei, vagy pasztell-színképbe olvadó, finom lírája hol itt, hol ott tűnik fel a napilapokban és folyóiratokban s akinek „Töredelmes vallomás” című verseskötetét most jelent meg — szerény véleményem szerint épp egy emberöltőt késett.

Práziás volna ezt leírni, ha Arató András költészetére, vagy általánosságban a versre, mint olyanra vonatkoztatnánk. Arató költészetét modern a szónak nemesebb és tisztultabb értelmezésében — formai megjelenésében épp úgy, mint tartalmában — és az is meghaladott álláspont immár mintha a vers korszerűen modern műfaj volna. Amíg van lélek, amely tudja, vagy tudat alatt szükségét érzi annak, hogy gondolati, vagy értelmi telítettségét versben fejezze ki, addig minden bizonnyal olyan léleknek is lennie kell, amely áhítja, szomjúhozza, keresi a verset. S ha igaz az, hogy manapság már csak a költők olvasnak verseket, a versnek akkor is eléggé népes olvasóközönsége van, mert talán verset még soha annyian nem írtak, mint éppen manapság. A vers tehát él s ha nem hódít szélesebb rétegeket, annak okát minden bizonnyal nem az olvasóközönségben, hanem a költőkben kell keresni s talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a kornak, amelyben élünk sok jó költője van, de nagy költője bizony alig akad... A kor, amelyben élünk adatott, viharzó szellemi és lelki alakulások, újjaszülések jegyében áll, s a költők nemcsak hogy tiszta hangú hallatva nem tudják megelőzni, mintegy utat mutatva, a kibontakozást — amit meg sem kísérelnek — de jellemzően lépést sem tartanak a kor lelki és szellemi arányaitól. Egyéni bajaikkal bibelődnek, beteges, vagy érzékeny lelkük hangulat-villanásait tükrözik, megfutnak a nagy problémák elől és megfedekeznek örök emberi dolgoktól. Hogy egyebet ne említsünk, ezt mutatja a líra legbuzgabb és legdúsabb virágzó ágának teljes hervadása, ezt mutatja például a szerelmi költészet csődje is — hiszen egy-egy szerelmi vers megjelenése manapság fehérről hollónak számít — holott a szerelme csődjéről, talán mégsem lehetne beszélni s nyilván csak arról van szó, hogy a ma költője nem tudja kifejezni a kor hangján a szerelmi érzelmek áthangszerelt, átértékelődött megnyilatkozásait. A nagy érzések, az örök emberi problémák ma is ott égnék és ott vajudnak a lelkek legmélyén és várják a költőt, aki megszólaltatja, versé formálja, versbe érleli őket. S mert hiszek a szép s a legfőbb szépség: a vers örökkévalóságában, azért víztározom magamban szertőlőve Arató András beképzelt verseit is, amelyek egyebek között ezeket írja:

„A vers ha jó, a vers ha rossz, csak játék, ócska lom. S bár érzem ezt, e vallomást is versben szokom.”

De ő, aki talán éppen a fiatalok jogán bátran, sőt vakmerően szembe mer nézni a nagy problémákkal s formai megjelenésében, frazeologizálásban is modern — miért keszt ő egy emberöltőt, sőt menjünk tovább, miért nem aktuálisak éppen legszebb és legkifejezőbb versei?

Azért, mert verseinek — kénytelen vagyok ezt a kifejezést használni — politikai állásfoglalása — s ez adja meg egyébként kötetének izgalmasan érdekes jellegét — egy tragikus vagy ha úgy tetszik egy érdekes kettősség jegyét viseli magán s noha a legújabb generációhoz tartozik, megkésve, az idők és az események által immár megcáfolva az apák nemzedékének azt a romantikus magatartását és állásfoglalását képviseli, amelyről azóta már az is kiderült, hogy több volt benne az érdeklődés, mint a romantika... Arató András ugyanis zsidó. És ez a fiatal zsidó költő 1937-ben így ír Erdélyben:

„A multam kéklő, szép sziget, mely tengerbe merül. Nem ismerem a Talmudot, nem tudok héberül. Világom csak magyar világ: Kiskőrös, Széphalom. De hecsülethő, bármí jön, Az öklöt vállalom.”

Vagy másutt:

Zsidó vagyok. Nem tagadtam meg gyáván s hitványul őseim. De máshol születtek, máshol éltek és haltak meg hőseim.

Berzesenyi volt a Testamentum. Petőfi volt a Bibliám. S Sztrégovára menekültem, ha útás útésre hullott rám.

Hát ez nagyon szépen és romantikusan hangzik, de a meghaladott álláspont s mint ilyen, nem aktuális. Nem tehetek róla, de ezeket a verseket olvasva, állandóan az a kép kísért, hogy Arató András pódiumon áll egy hatalmas teremben és felhevülve, lazasan szaval, miközben nem veszi észre, hogy a hallgatóság már rég elhagyta a termet, üres széksorok előtt áll s verseit csak a falak visszhangozzák. (Legfeljebb néhány bóbiskoló öreg s néhány vele egyvívó, romantikus fiatalember húzódik meg

a széksorok között.) Mert azt Arató Andrásnak kell legjobban tudnia, hogy az ő nemzedékének — az őt követő nemzedékről nem is beszélve! — mennyire más a felfogása, a szelleme s hogy mennyire nem vállalják és nem vállalhatják az ő verseinek konzekvenciáit. Az a probléma, amit Arató a legfontosabbnak tart — mondjuk ki nyíltan — immár nem probléma, nekünk épp úgy nem az, mint önének. Verseit talán vitát és zavart kelthetnek ideig-óráig, de a dolgok rendjén, azon a tisztulási folyamaton, amely most zajlik, már nem fognak változtatni. Arató Andrásnak ezeket a lírai megnyilatkozásait tehát egyéni és visszhangtalan megnyilatkozásoknak kell tekintenünk s — tudva ezt — tökéletesen átérzem azt a tragikus kettősséget, amely Arató verseiben olyan mély és meghatározó hangon nyilvánkozik meg, mert versei valóban mélyről fakadó lírai megnyilatkozások s mint ilyenek élményszerűen őszintek. Minden bizonnyal sokat viaskodott és tépelődött önmagával ez a fiatal költő, hogy ebben az önmarcangoló kettősségben megtalálja a saját hangját és kifejezhesse önmagát. Verseit a mai körülmények között kétségtelenül érdekes és eredeti megnyilatkozások s ahol zavaró momentumként nem kísért ez a kettősség, teljes irodalmi és esztétikai élvezetet nyújtanak az olvasónak. Csokonaitól Babits Mihályig ott forr és ott lüktet bennük egy izig-vérig magyar kulturájú ember gazdag szókincse, csiszolt és kifinomult kifejezőkészsége. Kamaszosan hetyke pattogó verssorai, verbó telj hangzású rímek, friss és játékoskedvű képek, változatos témagazdagsága és formaérzéke üdítően hat. Ha van idegenszerűség benne, az a gondolatképek ideges, neuraszténias, olykor logikátlan halmozásában nyilvánkozik meg, de ez is minden bizonnyal annak tulajdonítható, hogy Arató András babonás szerelmese a szónak s a szavak játéka sodorja magával. Biztos formaérzéke azonban a legforróbb és leglazasabb hangulathullámzásban is ura marad a témának.

Annyi bizonyos, hogy Erdélyben és 1937-ben Arató András részéről nemcsak, mint irodalmi jelenség, de mint magatartás is rendkívül érdekes ez a verseskötet.

Béltky László.

Ski és korcsolya

legolcsóbban, óriási választék mellett

HAVRANEK utódánál

szerezhetők be

Nagyvárad, Bulv. Reg. Ferdinand 12.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **Egy vidám éjszaka.** Vaszary János és Eisemann Mihály együttes énekes, zenés vígjáték ujdonsága a színház újévi nagy szenzációja, amely parádés szereposztásban, ragyogó kiállításban, Meszáros Béla rendezésében, Schreiber Alajos vezényletével kerül színre pénteken este 9 órakor, éjjel 11 és fél órakor, szombaton este 9 órakor és vasárnap délután 6 órakor mindenkor rendez helyárrakkal. A péntek esti 9 és éjjel 11 órai előadásokon nagy malac és pezsgő sorolás.

— **Szombati előadások.** Szombaton újévi napján három előadást tart a színház. Délután 3 órakor olcsó helyárrakkal az Egy pohár víz, délután 6 órakor rendez helyárrakkal a nagyszerű Láz című ujdonság, míg este 9 órakor szintén rendez helyárrakkal Egy vidám éjszaka énekes, zenés vígjáték kerül színre.

— **Vasárnapi előadások.** Vasárnap 3 órakor olcsó helyárru előadásban Különös szerelem, délután 6 órakor rendez helyárru előadásban Egy vidám éjszaka ujdonság és este 9 órakor utolsó bucsu előadásul a Szakits helyettem vígjáték lesz a színház műsorán rendez helyárrakkal.

— **A színház újévi előadásai szenzációk és mindent felülmúlnak.** Gondoskodjon minden ügyvívó idejében, mert minden előadásra óriási az érdeklődés.

HETI MŰSOR:

Szombat délután 3 órakor: **Egy pohár víz.** Olcsó helyárrakkal. — Délután 6 órakor: **A Láz.** Rendez helyárrakkal. — Este 9 órakor: **Egy vidám éjszaka.** Rendez helyárrakkal.

Vasárnap délután 3 órakor: **Különös szerelem.** Olcsó helyárrakkal. — Délután 6 órakor **Egy vidám éjszaka.** Rendez helyárrakkal. — 9 órakor utolsó bucsu előadás: **Szakits helyettem.**

Az egészséges karcsúságra

...és az ital? Dr. Ernst Richter fogyasztotea. Ez a szer ezeket segítette már karcsúsághoz és fiatalos frissességhez. Nincs zsírerakódás, nincs salakos lerakódás, mert a vér szabadon kering, az anyagcsere a legnagyobb rendben van. Akar-e idős korban is könnyed, mozgékony és fiatal lenni, akkor igyon rendszeresen valódi

Dr. ERNST RICHTER FOGYASZTÓTEAT

1 doboz 100 lei. Különlegesen erős 120 lei.

Egy közhasznú intézmény komoly sikere

Alig pár hónapja, hogy kezdetét vette Oradeán a Temesvári Segélyző Egyesület szervezési munkája és már is a legnagyobb érdeklődést váltotta az ki. Tömegesen, mondhatni önként jelentkeznek a tagok a felvételre, mert a megbízhatóságot és nagyfokú segélynyújtást ez egyesületnél, melynek fiókja Parcul Stefan cel Mare 3. szám alatt Sommenvirt Sándor és Dévald László vezetésével működik, föltétlenül megtalálják. Napoként iratkoznak be az egyesületbe, oly magaskori egyének, kiket éppen előrehaladott koruknál fogva más intézetek nem vesznek fel. A Temesvári Segélyző Egyesület, mint köztudomásu, 60 és 85 év közötti egyéneket vesz tagjai sorába, minden orvosi vizsgálat nélkül. Kiknek elhalálása után a kedvezményezett 9000, 10.000 vagy 24.000 lei segélyt kap már az első évi tagság után is, a szabályoknak megfelelőleg, csekély havi díj-fizetés mellett.

Szociális szempontból igen üdvös intézménynek tekinthető a Temesvári Segélyző Egyesület ilyen irányú működése, mert a bekövetkezett haláleseteknél éppen akkor, amidőn a szükség legnagyobb, jön segítségül tagjainak. De nemcsak a temetkezésnél van segítségére a tagoknak, hanem megérés esetén, mint tőkegyűjtésre is módot nyújt, mert csak 6 év és 8 hónap alatt kell a díjakat fizetni és tovább nem. Már azok után is két és félszeres segítséget nyújt az egyesület, akik 3 hónapi várakozási idő után halnak meg. Viszont 1 év után a szabályok betartása mellett a 8000, a 16.000 és 24.000 lei segélyt kapják meg az érdekeltek.

A Temesvári Segélyző Egyesület Biharmegyei és nagyváradfi fiókja a Parcul Stefan cel Mare No. 3. szám alatt van, ahol a beiratkozások eszközölhetők és mindennemű felvilágosítások is elnyerhetők. Hívásra szívesen személyesen is adnak felvilágosítást.

A megye és szomszéd megye lakosainak kényelmére ügynökségek is állanak fenn és pedig Székelyhídon Sajtó J., Telegden Márton László és Deák Magyar Lajos, Belényesen Szabó Árpád, Marghitán Vargha József, Érmihályfalván Prasler László, Tasnádon Keresztesi Sándor, Zilahon Z. Kiss Ernő, Szalontán S. Szatmári József (Arany János-u. 34.), ahol és akiktől ugyancsak teljes és kimerítő felvilágosítások nyerhetők és ahol ugyancsak be lehet iratkozni.

Az Ó-év visszaint...

Elsodort az idők szele,
e száguldó, szörnyű orkán:
Azt mondjátok: „Egye fene,
jó, hogy kotródsz vén boszorkány!
Nem volt benned semmi szépség
és nem volt jó semmi teted,
mint egy boszorkányos rémkép
mindnyájunkat rémítetted.
Minden órát rontott, bontott,
gond, bú, baj, mind föléd eredt,
Kergettek, mint papír-rongyot
sárkányt hajtó, rossz gyerekek.
...És hogy nem voltam se sárkány,
se boszorkány, ki hinné el?
Ugy tűnök el, olyan árván,
mint egy meg nem látott fűny-jel...

HORVATH IMRE.

LEGUJABB

Két óras megbeszélést folytatott a román külügyminiszter a bukaresti olasz követtel

Az olasz külügyminisztérium felhivatalosa nagy meglepéssel ír Goga kormányáról. — „Az új romániai helyzet annak az átalakulásnak a jele, mely a Dunamedencében megy végbe” — írja az *Informazione Diplomatica*

Rómából jelentik: Az olasz külügyminisztérium felhivatalosa, az „*Informazione Diplomatica*” azt írja, hogy Olaszország felelős körei érdeklődéssel figyelték a romániai kormányválságot, a legtartózkodóbb magatartást tanúsítva annak megoldásáig, mert minden hozzájárulás más ország belügyeibe való beavatkozásnak látszhatott volna. Most

megelégedéssel állapítják meg, hogy az uralkodó olyan embernek adta a kormányalakítási megbízást, akinek politikai előélete és elvei világosak.

Az új román kormány egyes tagjai barátságos magatartást tanúsítottak Olaszországgal szemben, különösen a megkorlátozások idején és ezt

Olaszország sohasem felejtje el. Megállapítja a lap, hogy

az új romániai helyzet annak az átalakulásnak a jele, mely a Dunamedencében végbemeleg.

Annak a reményének ad kifejezést, hogy az új román kormánynak lehetősége nyílik majd Olaszország felé egy őszintébb és konkrétebb barátság megvalósítása.

Rómából jelentik: A Stefani iroda bukaresti jelentése szerint

Istrate Micescu román külügyminiszter csütörtök este kétórás megbeszélést folytatott Ugo Solo bukaresti olasz követtel.

Súlyos vasúti szerencsétlenség a temesvári pályaudvar bejáratánál

Egy másik szaladt két motoros vonat — három súlyos, tizenkét könnyebb sebesültje van az összeütközésnek

Temesvár. Saját tud. Pénteken reggel fél 9 órakor két motorosvonat nem messze a temesvári nagypályaudvar bejáratától, összeütközött. Az összeütközés a modosi hídnál levő vasúti örháznál történt. A pályaudvar felől jövő 1351-es rendszámú torontal-keresztesi motorosvonat akkor érkezett a hidra, mikor az 1232-es számú buziasi motoros, amely összesen három kocsiból állt. A Bega felett olyan hatalmas köd volt, hogy alig lehetett 25—30 lépésnyire látni. Így a buziasi motoros kocsivezetője, Stoicu Péter csak a legutolsó pillanatban vette észre a szembejövő keresztesi motorost, megállította a vonatot, de a szerencsétlenséget már nem tudta megakadályozni, mert a megállást követő pillanatban a keresztesi motoros belefutott a buziasi motorosba. Az első kocsi az összeütközés következtében pozdorjává törték. Dermesztő segélykiáltások hangzottak. Véresekü és lábú emberek igyekeztek a kocsikból kiszabadulni és a könnyebben sebesültek fejvesztetten rohantak a közeli örházba, hogy első segélyben részesítsék őket. Rövid idővel a szerencsétlenség után megérkeztek a mentők. Stoicu Pétert, a motoros vezetőjét törésekkel és súlyos belső sérülésekkel emelték ki a romok alól. A súlyos sebesültek között van Zamfirescu Dumitru gépész és Pokor Demeter ujlaki tanító. A sebesültek száma összesen tizenöt. Ezek közül a tizenkét könnyebb sebesültet a pályaudvari kötözőbe vitték, míg a három súlyos sebesültet a temesvári kórházba szállították. Ezenkívül még többen is szenvedtek kisebb sérüléseket. A szerencsétlenség okának kiderítésére azonnal megindították a vizsgálatot. Annyit már is megállapítottak, hogy a pályaudvarra a jelzett időre a keresztesi motoros befutását várták. A buziasi motoros késétt és bár a szemafor tilosra volt állítva, meg akarta kísérelni a bejutást a pályaudvarra és ez okozta az összeütközést.

Megszünteti a Népszövetség Magyarország pénzügyi ellenőrzését

A pénzügyi bizottság jelentése igen kedvezően ítéli meg Magyarország pénzügyi helyzetét

Genfből jelentik: Az „Uj Nemzedék” Genfből azt a szenzációs értesülést közli, hogy a Népszövetség január 17-én összeülő tanácsülésén megszünteti Magyarország pénzügyi ellenőrzését. A tanács foglalkozni fog a pénzügyi bizottságnak december elején tartott üléséről szóló jelentésével. Ez a jelentés foglalkozik Magyarország gazdasági és pénzügyi helyzetével. Tekintettel arra, hogy a bizottság jelentése igen kedvezően ítéli meg Magyarország pénzügyeit, a bizottság javasolni fogja, hogy a Tanács azonnali hatállyal szüntesse meg Magyarország népszövetségi pénzügyi ellenőrzését. Nagy elismeréssel szól a jelentés Fabinyi pénzügyminiszter megfontolt és körültekintő pénzügyi politikájáról és hangsúlyozza, hogy a pénzügyminiszternek már a személye c'egendő biztosítékot nyújt a pénzügyi bizottságnak arra, hogy Magyarország változatlanul tovább halad a megkezdett úton.

Vezércikkben tiltakozik a keresztény sajtó a kelet-európai zsidók bevándorlása ellen

Bécsből jelentik: A „Reichspost” és a keresztény sajtó vezércikkben tiltakozik a kelet-európai zsidók bevándorlása ellen. Az osztrák belügyminiszter megkezdte az idegenek letelepedését megszigorító törvényjavaslat megszövegezését. Utálnak a lapok arra, hogy Franciaország is szigorú intézkedésekkel akarja a nem kívánatos külföldiek beözönlését megakadályozni.

Erdős József budapesti hirdetőiroda-tulajdonos (VI., Teréz körút 35. Telefon: 112—558) igen tisztelt üzletfeleinek, jóbarátainak boldog újévet kíván.

Az összes vevőimnek, jóbarátaimnak boldog új évet kívánok. Nagy Ferenc fűszerkereskedő.

* Asztmában szenvedőknek gyakran megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a természetes „Ferenc József” keserűviz általa, hogy a tápcsatorna tartalmát gyorsan feloldja és kíméletesen levezeti s az emésztőszervek további működését hathatósan elősegíti. Kérdezze meg orvosát.

Szilveszter-éj a nagyváros felett.

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 le, vastag betűvel 6 le. „Cim a kiadóban” még további 10 le. Alláskeresőknek 33% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 le. Első szó mindig vastag betűvel lesz szedve. — Megfelelő kötésnél kedvezmény.

Lakás

Egyszobás
modern lakás kiadó. Nagyvárad, Str. Luminei No. 13. Gerliczy-utca folytatása.

Kiadók

egy és kétszobás lakások, villany, vízvezeték és kerttel, a Siru' Minelori villamos megállónál. Érdeklődni lehet Riha Oscar főkönyvelőnél, Nagyváradon, Városi Vasút.

Utcai

3 szoba előszobás, fűdősobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Aurel Vlaicu (v. Várház-u.) 31-a.

Kiadó

3 szobás magánház azonnal. Oradea, Str. Barieri 5. szám. Colonia Pogány.

Kiadó

május elsejére egy szép komfortos háromszobás lakás, magánházban, legjobb helyen. Bővebbet a Hedrich szalon nyújt. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 17.

Adás-vétel

Polar korcsolya
33—36-os eladó. Tucsek Nagyvárad, Bratianu (v. Szaniszló) utca 33.

Különféle

Láposy Erzsébet
zenetanár

tanít hegedűt, zongorát zeneelméletet. Nagyvárad, Str. Simeon Stefan (v. Bethlen) utca 20

Kioltvasott

ujsgót és folyóiratokat kerünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.